

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

ජනතාවගේ සමස්ත සුඛ සිද්ධිය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් 2018 වසරේ දී රටේ ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අඛණ්ඩව කටයුතු සිදු කරගෙන යන ලදී. මෙම ප්‍රයත්න අතරට යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මෙන්ම ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම් සැපයීම වැඩිදියුණු කිරීම ඉලක්ක කර ගත් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ද ඇතුළත් විය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ධනික තෙල්වල සාමාන්‍ය මිල ගණන් ඉහළ යෑමට සහ රුපියල අවප්‍රමාණය වීමට සමගාමීව දේශීය සිල්ලර මිල ගණන් සංශෝධනය නොකිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2018 වසරේදී ලංකා ධනික තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ (ලං.ධ.නී.සං.) මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය සැලකිය යුතු ලෙස දුර්වල විය. වසරේ හතරවන කාර්තුවේ ඇතැම් අවස්ථාවලදී අක්‍රිය විමක් සිදු වුවද, 2018 වසරේ මැයි මාසයේ දී දේශීය සිල්ලර ධනික තෙල් නිෂ්පාදිත සඳහා ස්ථාපනය කරන ලද පිරිවැය පිළිබිඹු වන මිල යාන්ත්‍රණය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. රජය සතු මෙම වාණිජ ව්‍යවසාය විසින් දිගින් දිගටම ලබන අලාභයන්ට පිළියම් යෙදීමට සහ කලාපයේ අනෙකුත් රටවල් හා සැසඳීමේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ධනික තෙල් නිෂ්පාදන මත පනවා ඇති බදු ප්‍රමාණය අඩුවීම හේතුවෙන් ආදායම් තත්ත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමට ධනික තෙල් සඳහා වූ මිල සූත්‍රය ඵලදායී ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ අතර, වසර තුළදී ජල පෝෂක ප්‍රදේශවලට සැලකිය යුතු මට්ටමෙන් වර්ෂාව ලැබීම හේතුවෙන්, විදුලි ඉල්ලුම සපුරාලීමේදී අඩු පිරිවැයෙන් යුතු ජල විදුලි උත්පාදනයෙන් ලද දායකත්වය ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ (ලං.වි.ම.) මූල්‍ය

තත්ත්වය දුර්වල තත්ත්වයක පැවතිය ද, පසුගිය වසර හා සැසඳීමේ දී යම් වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගිතා කොමිෂන් සභාව විසින් 2018 වසරේ ජූනි මාසයේ දී අවම පිරිවැයක් සහිත දිගුකාලීන විදුලි උත්පාදන විකාශන මූලික සැලැස්ම (Least Cost Long-Term Generation Expansion Plan) අනුමත කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, දැරිය හැකි පිරිවැයකට අඛණ්ඩ විදුලිබල සැපයුමක් සහතික කිරීම රඳා පවතින්නේ තිරසාර සහ ප්‍රශස්ත විදුලිබල උත්පාදන සංයුතියකට ඉඩ සැලසීම සඳහා නව ව්‍යාපෘති කඩිනම්ව ක්‍රියාත්මක කිරීම මතය. එසේ වුවද, ඉලක්කගත අඩු ආදායම්ලාභීන්ට සහන සලසන අතරම පාරිභෝගිකයන් විසින් සැබෑ පිරිවැය ගෙවන ආකාරයේ පිරිවැය පිළිබිඹු කරන මිල සූත්‍රයක් හඳුන්වා දීම මගින් ලං.වි.ම. යේ පාඩුව හේතුවෙන් බදු ගෙවන ජනතාව මත පැටවෙන පීඩනය අවම කිරීම සිදු කළ යුතුය. වසර තුළදී මොරගහකන්ද ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන ලද අතර, උමා ඔය සහ මොරගොල්ල ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිවල ඉදිකිරීම් කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. මේ අතර, වසර තුළදී වරාය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්වල සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණු අතර, විශේෂයෙන්ම, ලෝකයේ හොඳම බහලු මෙහෙයුම් සිදු කරන වරායන් 30 අතරින් වේගවත්ම වර්ධනයක් සහිත වරාය ලෙස කොළඹ වරාය ශ්‍රේණිගත වී ඇත. තවද, සංචාරකයින්ගේ පැමිණීමේ වර්ධනයත් සමඟ වසර තුළදී සිවිල් ගුවන් සේවා කටයුතුවල වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. මහජනතාව පොදු ප්‍රවාහන සේවය කෙරෙහි ආකර්ෂණය කරවා ගැනීමට සහ රථවාහන තදබදය අවම කිරීමට උසස් තත්ත්වයෙන් යුතු ප්‍රවාහන

3

සේවයක ඇති අවශ්‍යතාවය පිළිබිඹු කරමින් දුම්රිය ප්‍රවාහනය හා මහාමාර්ග ප්‍රවාහනය වසර තුළදී සුළු වශයෙන් වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. පිටත වට රවුම් මහාමාර්ගය සහ මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ඇතුළුව මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලද අතර, රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගයේ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය අවසන් කරන ලදී. මේ අතර, 2019 වසරේ මුල් කාලය තුළදී නිම කරන ලද කොළඹ වරාය නගරයේ ඉඩම් ගොඩකිරීමේ කටයුතු ද ඇතුළුව නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය.

රටේ මානව ප්‍රාග්ධනය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණෙන් රජය විසින් පෞද්ගලික අංශයේ ද සහාය ඇතිව සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපන සේවා සැපයීම අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. 2018 වසර තුළදී බෝවන සහ බෝනොවන රෝග පාලනය කිරීමට රජය විසින් ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලද අතර, ‘සහතික කරන ලද වසර 13 ක අධ්‍යාපනය’ සහ ‘ළඟම පාසල හොඳම පාසල’ වැනි වැඩසටහන් සවිමත් කිරීම තුළින් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. වසර තුළදී රජය විසින් ආර්ථිකමය වශයෙන් දුර්වල පුද්ගලයන්ගේ සුබසාධන කටයුතු පවත්වාගෙන යාමට සමාජ ආරක්ෂක ජාල වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, ප්‍රතිලාභීන් සවිබල ගැන්වීමට සහ වැඩසටහන්වල ඉලක්කගතභාවය වැඩි කිරීම මගින් මෙම ක්‍රියාමාර්ගවල ඵලදායීතාව සහතික කිරීමට වැඩි ප්‍රයත්නයක් දරන ලදී. ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් පුළුල් කිරීමේ දී සීමිත රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය බාධකයක් වන අතර, විශේෂයෙන්ම, සෞඛ්‍ය, සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය සහ උසස් අධ්‍යාපනය යන ක්ෂේත්‍රවල ගුණාත්මකබව තහවුරු කරන රාමුව වැඩිදියුණු කරමින් ආර්ථික යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව සඳහා පහසුකම් සැලසීම ඉදිරි ගමන්මගේ වැදගත් සාධක වේ.

3.1 සංඛ්‍යා සටහන

යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස
2014	330.1	3.2	112.3	1.1	442.5	4.3
2015	429.0	3.9	124.4	1.1	553.4	5.1
2016	424.0	3.5	117.3	1.0	541.3	4.5
2017	474.1	3.5	135.4	1.0	609.5	4.5
2018 (අ)	437.9	3.3	133.2	1.0	571.1	4.3

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: මුදල් අමාත්‍යාංශය ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

3.2 ආර්ථික යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරීත්වය

බනිත හෙල්

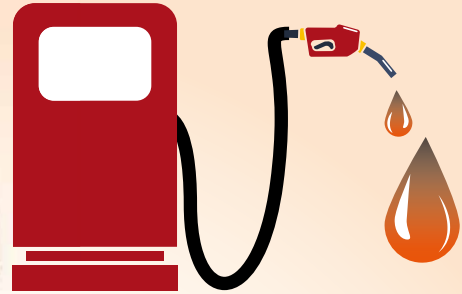
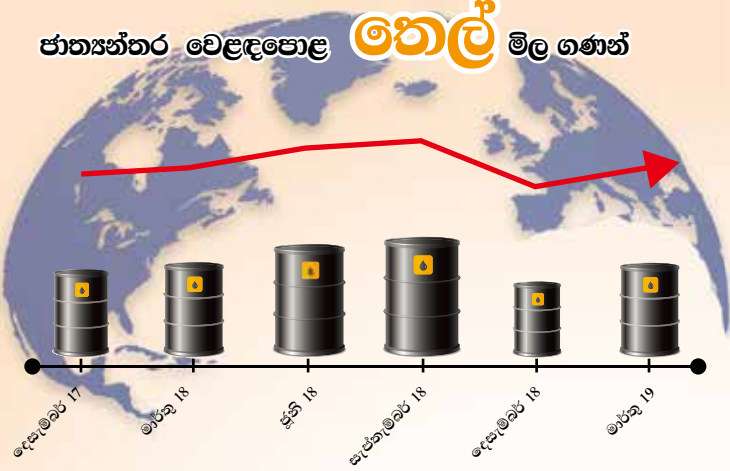
2018 වසරේ දී සැලකිය යුතු ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළ ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) මිල ගණන් වසරේ අවසාන මාස දෙක තුළදී පහත වැටුණි. 2017 වසරේ මැද භාගයේ සිට 2018 වසරේ මැයි මස අවසානය දක්වා බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් මිල ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කළ ද, ඉන්පසුව බනිත හෙල් අපනයන රටවල සංවිධානය (ඔපෙක්) 2017 වසරේ මුල සිටම නිෂ්පාදන සීමා කිරීම් ලිහිල් කිරීම පිළිබඳ වූ අපේක්ෂා හේතුවෙන් බොරතෙල් මිල ගණන් ඉන්පසුව පහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, එක්සත් ජනපදය විසින් ඉරානය මත පැනවූ සම්බාධක නිසා ඇති වූ සැපයීම් බාධා හේතුවෙන් 2018 වසරේ අගෝස්තු මාසයේ මැද භාගයේ සිට ඔක්තෝබර් මාසයේ මුල් භාගය දක්වා බොරතෙල් මිල ඉහළ ගියේය. බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක මිල 2014 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ සිට වාර්තා කළ ඉහළම අගය වූ එ.ජ. ඩොලර් 86 කරා 2018 ඔක්තෝබර් 04 දින ළඟා විය. ඉන්පසුව, විශේෂයෙන්ම චීනය ඇතුළු සංවර්ධිත ආර්ථිකයන් කිහිපයකම ඇති වූ මන්දගාමීත්වය හේතුවෙන් අනාගත ගෝලීය ඉල්ලුමේ වර්ධනය පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතා ඇතිවීමත් සමඟ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් බොරතෙල් සංචිත ඉහළ යෑම සහ ලොව විශාලතම තෙල් නිෂ්පාදකයින් තිදෙනා වන එක්සත් ජනපදය, රුසියාව සහ සවුදි අරාබියෙහි ඇති වූ වාර්තාගත බොරතෙල් නිෂ්පාදනය 2018 නොවැම්බර් මාසයේ සිට දක්නට ලැබුණු බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් මිල පහළ වැටීමේ ප්‍රවණතාවයට හේතු විය. ඒ අනුව, බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2018 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ දී පැවැති එ.ජ. ඩොලර් 80.93 ක සිට 2018 දෙසැම්බර් මාසයේ දී එ.ජ. ඩොලර් 58.16 ක් දක්වා පහත වැටුණි. කෙසේ වෙතත්, බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2017 වසරේ පැවැති එ.ජ. ඩොලර් 54.76 ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 71.76 ක් දක්වා සියයට 31 කින් ඉහළ ගියේය.

ලංකා බනිත හෙල් නීතිගත සංස්ථාව (ලං.බ.නී.සං.) මගින් ආනයනය කළ බොරතෙල් මිලෙහි සාමාන්‍ය අගය ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළෙහි බනිත හෙල් මිල ගණන්වලට සමගාමීව වෙනස් විය. ඒ අනුව, ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කළ බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල පෙර වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් 57.79 සිට 2018 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 76.25 ක

3.1 රූප සටහන

2018 වසරේ බිනිප් තෙල් අංශය සංක්ෂිප්තයක් ලෙස

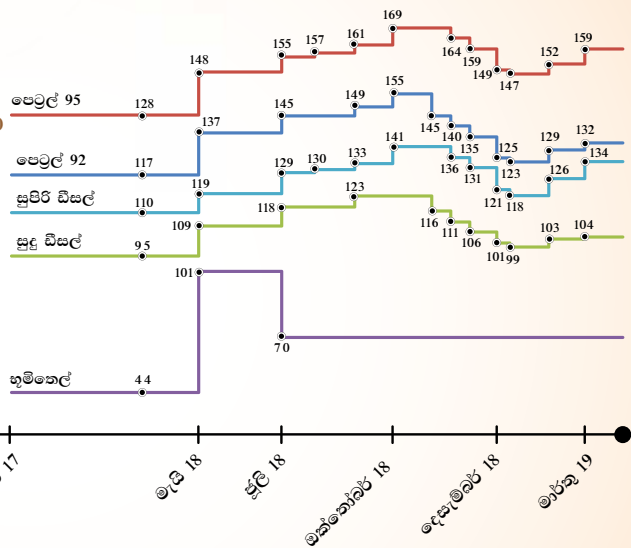
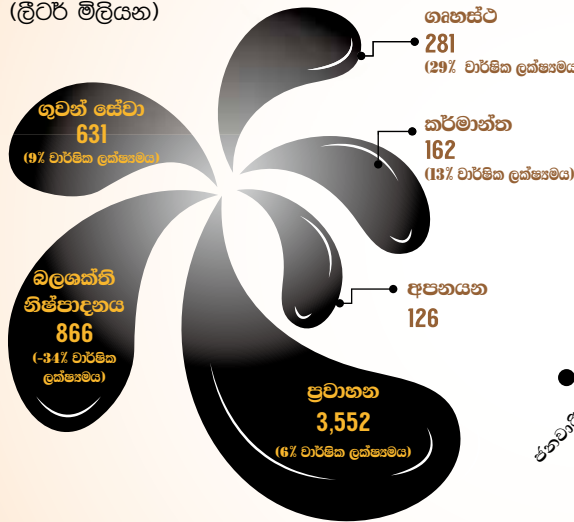
ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළ තෙල් මිල ගණන්

ලං.බී.සී. හි බිනිප් තෙල් නිෂ්පාදන සඳහා මිල සූත්‍රයක් හඳුන්වා දෙන ලදී.

අංශ අනුව

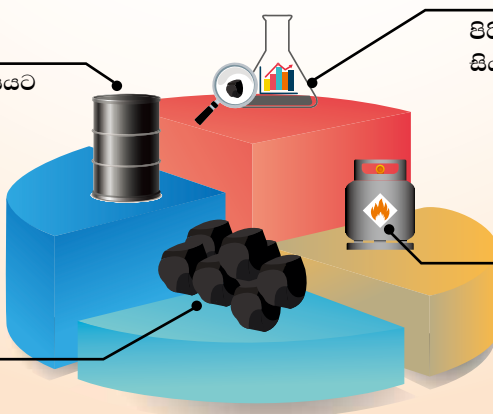
ලං.බී.සී. හි බිනිප් තෙල් අලෙවිය (ලීටර් මිලියන)

බොරතෙල් (978)
බොරතෙල් ආනයනය සියයට 38.9 කින් ඉහළ ගියේය.

ගල් අගුරු ආනයනය සියයට 9.5 ක ඍණ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.

ගල් අගුරු (237)

පිරිපහදු කළ නිෂ්පාදන (2,937)
පිරිපහදු කළ නිෂ්පාදන ආනයනය සියයට 19.3 කින් ඉහළ ගියේය.

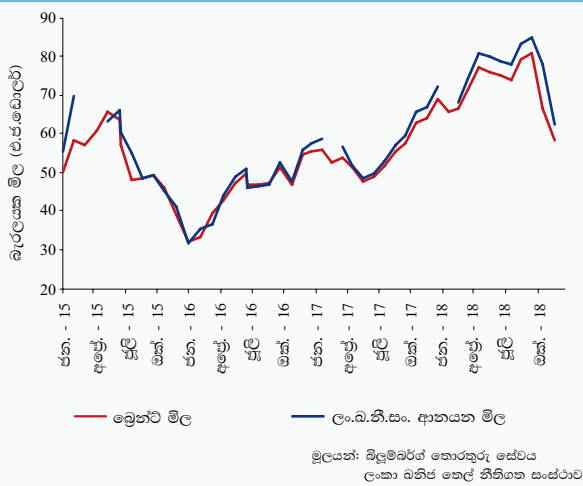
එල්.පී. ගෘස් (266)
එල්.පී. ගෘස් ආනයනය සියයට 14 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.

පොසිල ඉන්ධන ආනයනය (වටිනාකම, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන)

3.2 රජය සටහන

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) සාමාන්‍ය මිල හා ලං.ඩ.නී.සං. විසින් ආනයනය කරන ලද බොරතෙල් මිල

3

සාමාන්‍ය අගයක් දක්වා සියයට 31.9 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ලං.ඩ.නී.සං. මගින් ආනයනය කළ පිරිපහදු කළ බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිත මෙට්‍රික් ටොන් එකක සාමාන්‍ය මිල ගණන් පෙර වසරේ දී පැවති එ.ජ. ඩොලර් 518.9 ක සිට 2018 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 650.2 ක් දක්වා සියයට 25.3 කින් ඉහළ ගියේය.

පිරිවැය පිළිබඳ වන මිල යාන්ත්‍රණයක් 2018 මැයි මාසයේ දී ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමඟ දේශීය බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදනවල සිල්ලර මිල ගණන් 2018 වසරේ දී වරින් වර සංශෝධනය කෙරිණි. ඒ අනුව, ලං.ඩ.නී.සං. හි පෙට්‍රල්, ඩීසල් හා භූමිතෙල් නිෂ්පාදන සඳහා වූ සිල්ලර මිල ගණන් 2018 මැයි මාසයේ සිට වසර මුළුල්ලේ අවස්ථා නවයකදී සංශෝධනය කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92) ලීටරයක මිල 2017 වසර අවසානයේ දී පැවැති රුපියල් 117 සිට 2018 වසර අවසානයේ දී රුපියල් 125 ක් දක්වාත්, සුදු ඩීසල් ලීටරයක මිල 2017 වසර අවසානයේ දී පැවැති රුපියල් 95 සිට 2018 වසර අවසානයේ දී රුපියල් 101 ක් දක්වාත්, සංශෝධනය විය. ආරම්භයේ දී භූමිතෙල් ලීටරයක මිල රුපියල් 101 ක් දක්වා ඉහළ නැංවුවද, සමාජයේ ආර්ථික වශයෙන් අවදානමක් සහිත පාර්ශ්ව සහ ධීවර කර්මාන්තය මත ඇති වන බලපෑම සැලකිල්ලට ගෙන 2018 ජූනි මාසයේ සිට භූමිතෙල් ලීටරයක මිල රුපියල් 70 ක් දක්වා පහළ දැමීමටත්, ඉන් අනතුරුව එම මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමටත් රජය කටයුතු කළේය. මේ අතර, දැවිතෙල් ලීටරයක මිල 2017 වසර අවසානයේ දී පැවති රුපියල් 80 ක සිට 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් 92 දක්වා ඉහළ ගියේය.

බලශක්ති උත්පාදන අංශයෙන් ඇති ඉල්ලුම පහළ යෑමත් සමඟ 2018 වසරේ බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිත අලෙවිය පහළ ගියේය. දේශීය වෙළඳපොළේ පෙට්‍රල් අලෙවිය පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී සියයට 6.9 කින්, ඉහළ ගියේය. වාහන ආනයනය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම මේ සඳහා දායක විය. මේ අතර, ජල විදුලි උත්පාදනය ඉහළ යෑමත් සමඟ ද්‍රව ඉන්ධන මගින් බලශක්ති උත්පාදනය පහළ යාම නිසා දේශීය ඩීසල් අලෙවිය සියයට 8.3 කින් පහළ ගියේය. එබැවින්, 2018 වසරේ දී බලශක්ති උත්පාදනය සඳහා බන්ධන තෙල් අලෙවිය 2017 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 34 කින් පහළ ගියේය. පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී භූමිතෙල් අලෙවිය සියයට 30.4 ක සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. 2018 වසරේ දී ප්‍රවාහන හා ගුවන් සේවා අංශයන් වෙත සිදු කරන ලද බන්ධන තෙල් අලෙවිය පිළිවෙළින් සියයට 1.8 ක් හා සියයට 9.3 කින් වර්ධනය විය.

ජාත්‍යන්තර බොරතෙල් මිල ඉහළ යෑම, එ.ජ. ඩොලරය හමුවේ රුපියල අවප්‍රමාණය වීම සහ බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිතවල දේශීය සිල්ලර මිල ගණන් සංශෝධනය වීම 2018 වසරේ මැයි මාසය දක්වා ප්‍රමාද වීම හමුවේ, 2018 වසරේ දී ලං.ඩ.නී.සං. හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සැලකිය යුතු ලෙස පිරිහී ඇත. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ලං.ඩ.නී.සං. 2017 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 3.4 ක ලාභයට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 104 ක අලාභයක් වාර්තා කළේය. එ.ජ. ඩොලරය හමුවේ රුපියල අවප්‍රමාණය වීම තුළින් ලං.ඩ.නී.සං. රුපියල් බිලියන 82.7 ක අලාභයක් ලැබූ අතර, බලශක්ති උත්පාදන අංශයෙන් ඉල්ලුම පහළ යෑම මගින් ද ලං.ඩ.නී. සංස්ථාවේ ආදායම පහළ ගියේය. 2018 වසර අවසානයේ රාජ්‍ය බැංකුවල ලං.ඩ.නී.සං. ට අයත් රුපියල් තැන්පතු ප්‍රමාණය 2017 වසර අවසානයේ දී වූ රුපියල් බිලියන 5.0 ක සිට රුපියල් බිලියන 67.9 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළ ද, ලං.ඩ.නී.සං. මගින් එ.ජ. ඩොලර් වලින් නාමනය කරන ලද ණය ගැනීමේ ප්‍රතිඵලය පිළිබඳව කරමින්, බැංකු අංශයේ සමස්ත දළ වගකීම් වසර තුළදී රුපියල් බිලියන 116.2 ක සිට රුපියල් බිලියන 293.2 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. තවද, රාජ්‍ය ආයතනවලින් ලං.ඩ.නී.සං.ට අයවිය යුතු හිඟ මුදල 2017 වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 10.4 කින් පහළ ගිය අතර එය රුපියල් බිලියන 81.7 ක් ලෙස වාර්තා විය. 2018 වසර අවසානයේ දී, ලං.වි.ම. හා ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය වෙතින් අයවිය යුතු හිඟ මුදල්, ලං.ඩ.නී.සං. වෙත අයවිය යුතු සමස්ත හිඟ මුදලින් පිළිවෙළින් සියයට 58.3 ක් හා සියයට 31.3 ක් විය.

3.2 සංඛ්‍යා සටහන
බනිත තෙල් අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	2017(අ)	2018 (ආ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2017(අ)	2018(ආ)
ආනයනය කළ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
බොරතෙල්	1,591	1,674	-5.6	5.2
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත	4,895	4,959	26.0	1.3
ගල් අඟුරු	2,530	2,167	5.1	-14.3
එල්.පී. ගෑස්	387	413	12.2	6.7
දේශීය එල්.පී. ගෑස් නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.'000)	19	22	119.7	13.7
ආනයන වටිනාකම (මි.ර.ගැ.)				
බොරතෙල් (රු.මිලියන)	107,397	160,024	23.5	49.0
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	704	978	18.1	38.9
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (රු.මිලියන)	375,374	475,521	52.4	26.7
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	2,462	2,937	45.9	19.3
ගල් අඟුරු (රු.මිලියන)	39,699	38,750	38.4	-2.4
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	261	237	32.9	-9.5
එල්.පී. ගෑස් (රු.මිලියන)	35,505	43,162	46.7	21.6
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	233	266	40.1	14.0
බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි.ර.ගැ.)				
(රු./බැරල්)	8,817	12,475	30.5	41.5
(එ.ජ.ඩො./බැරල්)	57.79	76.25	24.8	31.9
බනිත තෙල් ආශ්‍රිත අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	972	1,093	20.4	12.5
බනිත තෙල් ආශ්‍රිත අපනයන වටිනාකම (රු.මිලියන)	66,280	101,467	58.6	53.1
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	434	622	51.4	43.2
දේශීය අලෙවිය - පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (මෙ.ටො. '000)	5,379	5,273	9.0	-2.0
ඉන්, පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92) (අැ)	1,109	1,179	7.1	6.4
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	168	189	23.0	12.3
සුදු ඩීසල් (අැ)	2,194	1,987	2.4	-9.5
සුපිරි ඩීසල්	92	101	21.5	10.6
භූමිතෙල්	161	210	17.4	30.4
දැවිතෙල්	1,040	949	27.3	-8.8
ගුවන්යානා ඉන්ධන	456	499	7.4	9.3
නැප්තා	139	137	15.9	-1.6
දේශීය අලෙවිය - එල්.පී. ගෑස් (මෙ.ටො. '000)	412	435	15.6	5.7
දේශීය මිල (වර්ෂය අවසානයේ දී) (රු./ලීටර)				
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92)	117.00	125.00	0.0	6.8
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	128.00	149.00	0.0	16.4
සුදු ඩීසල්	95.00	101.00	0.0	6.3
සුපිරි ඩීසල්	110.00	121.00	0.0	10.0
භූමිතෙල්	44.00	70.00	-10.2	59.1
දැවිතෙල්				
තත්පර 800	82.20	92.00	0.0	11.9
තත්පර 1,500	80.00	96.00	0.0	20.0
තත්පර 3,500	80.00	෧෭.෩.	0.0	෧෭.෩.
එල්.පී. ගෑස් (රු./කි.ග්‍රෑම්)				
ලිට්‍රෝ ගෑස්	114.48	138.64	8.3	21.1
ලාඤ්ඤ ගෑස්	114.48	138.64	8.3	21.1
ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොරතෙල් මිල (එ.ජ.ඩො./බැරල්)				
ඉන්ටි	54.76	71.76	21.6	31.0
ඩබ්.ටී.අයි.	50.92	64.99	17.4	27.6
ලෝක බනිත තෙල් සැපයුම (දිනකට බැරල් මිලියන)	97.4	100.1	0.5	2.8
ලෝක බනිත තෙල් ඉල්ලුම (දිනකට බැරල් මිලියන)	98.0	99.2	1.9	1.3

(අ) සංශෝධන මූලාශ්‍රය: ලංකා බනිත තෙල් නීතිගත සංස්ථාව
 (ආ) තාවකාලික ලංකා අයි.මී.සී. සමාගම
 (ඇ) XtraPremium Euro 3 ඇතුළත්ව ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම
 (ඈ) XtraMile ඩීසල් ඇතුළත්ව ලිට්‍රෝ ගෑස් ලංකා සමාගම
 ලාඤ්ඤ ගෑස් සමාගම ශ්‍රී ලංකා රේගුව බ්ලුමිබර්න් තොරතුරු සේවය ජාත්‍යන්තර බලශක්ති ආයතනය

ලං.බ.නී.සං. ලබන ඉහළ අලාභය, තිරසාර පදනමක් මත එහි මූල්‍ය ශක්‍යතාවය ශක්තිමත් කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඉස්මතු කරයි. ලං.බ.නී.සං. හි සමුච්චිත මූල්‍ය අලාභය රාජ්‍ය අයවැය මත බලපෑම් ඇති කළ අතර, ලං.බ.නී.සං. තම මූල්‍ය පරතරය පියවා ගැනීම සඳහා ලබා ගත් ඉහළ ණය ප්‍රමාණය බැංකු අංශය මත බලපෑම් ඇති කළේය. එ.ජ. ඩොලරය හමුවේ රුපියල සැලකිය යුතු ලෙස අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් ලං.බ.නී.සං. ලබා ගත් පැරණි ණය වෙනුවෙන් ද සැලකිය යුතු අලාභයක් දැරීමට සිදු විය. එබැවින්, විනිමය අනුපාතික විචලනයෙන් විය හැකි අවදානම අවම කිරීම සඳහා පියවර ගන්නා අතරම ලං.බ.නී.සං. හි මූල්‍ය ශක්‍යතාවය සහතික කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය වේ. විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධවන ගෘහ ඒකක සංඛ්‍යාව ඉහළ යෑමත් සමග භූමිතෙල් සඳහා ඉල්ලුම පහළ යෑමක් අපේක්ෂා කළ ද, 2015 වසරේ සිට භූමිතෙල් පරිභෝජනය අඩුණ්ඩව වර්ධනය වී ඇත. අඩු ආදායම්ලාභී ගෘහ ඒකක හා ධීවර අංශය සඳහා උපකාර කිරීමේ අරමුණින් භූමිතෙල් සහනදායී මිලකට අලෙවි කරනු ලැබුවත්, අනපේක්ෂිත සහනාධාර ප්‍රතිලාභීන් විසින් සිදුකරනු ලබන භූමිතෙල් අවහාවිතය, ලං.බ.නී.සං. හි මූල්‍ය කාර්යසාධනය තවදුරටත් පහළ යෑමට හේතු විය. එබැවින්, භූමිතෙල් මිල සහනාධාරය ඉලක්කගත මූල්‍ය සහනාධාරයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම මගින් ලං.බ.නී.සං. ලබන මූල්‍යමය පාඩුව යම් ප්‍රමාණයකින් හෝ මඟ හරවා ගත හැකි වනු ඇත. තවද, පුද්ගලික අංශයේ ආයෝජනවල සහාය ඇතිව ශ්‍රී ලංකාවේ තෙල් පිරිපහදු ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීම මගින් පිරිපහදු කළ දේශීය බනිත තෙල් නිෂ්පාදන සැපයුම ඉහළ නැංවීමට හැකි වනු ඇත. එබැවින්, සපුරාස්කන්ද පිරිපහදුවේ ධාරිතාව හා විසර්ජක නල පද්ධතියේ ධාරිතාව ඉහළ නැංවීම මෙන්ම අඩු ප්‍රමිතියකින් යුත් බොරතෙල් මගින් උසස් තත්ත්වයේ බනිත තෙල් නිෂ්පාදන පිරිපහදු කිරීමට අවශ්‍ය ආයෝජන සිදු කිරීම, රටේ බලශක්ති ආරක්ෂණයට අවශ්‍ය වන අතරම විදේශීය මිල විචලන වල බලපෑම සහ ලං.බ.නී.සං. අලාභය යම්තාක් දුරට අවම කිරීමට ද උපකාරී වේ. තවද, දේශීය බනිත තෙල් මිල සංශෝධන එළඳායී ලෙස සිදු කිරීම සහ පුනර්ජනනීය විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ නැංවීම තුළින් බනිත තෙල් මත වූ රඳාපැවැත්ම අඩු කිරීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට දායක වනු ඇත.

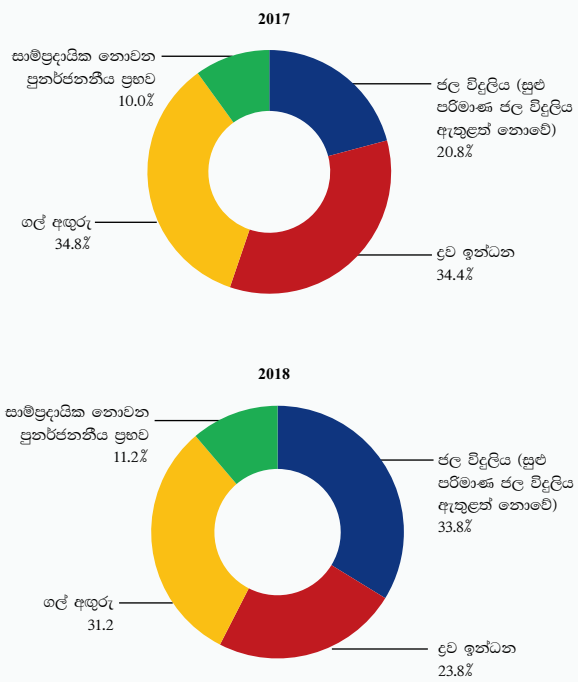
බනිත තෙල් සම්පත් සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලය 2018 වසරේ දී බනිත තෙල් හා ස්වාභාවික වායු ගවේෂණ කටයුතු සඳහා අඛණ්ඩව සහාය විය. රටේ අක්වෙරළ ගවේෂණ දත්ත ගබඩා ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 2018 වසරේ මැයි මාසයේ දී, රජය විසින් බනිත තෙල් නිධි සම්බන්ධයෙන් සේවා සපයන ජාත්‍යන්තර ආයතනයක් සමඟ පොදු බදු සේවාදායක ගිවිසුමකට එළඹෙන ලදී. එම ගිවිසුම යටතේ JS 05 හා JS 06, කාවේරි ද්‍රෝණිය, ලංකා ද්‍රෝණිය සහ මන්නාරම ද්‍රෝණිය යන ප්‍රදේශ වල රේඛීය කිලෝමීටර 5,000, රේඛීය කිලෝමීටර 250, රේඛීය කිලෝමීටර 500 සහ රේඛීය කිලෝමීටර 2,500 බැගින් සමීක්ෂණ මෙහෙයුම් සිදු කර, සවිස්තරාත්මක දත්ත රැස්කිරීම 2018 වසරේ දී සම්පූර්ණ කරන ලදී. 2018 වසරේ දී, මන්නාරම ද්‍රෝණියේ M2 කලාපයේ ද්‍රවිකාන ස්වාභාවික වායු වාණිජමය වශයෙන් නිෂ්පාදනය සඳහා වඩාත්ම සුදුසු නිෂ්පාදන සමාගමක් තෝරා ගැනීම සඳහා ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේ වටයක් පැවැත්වීමට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබිණි. ඒ අනුව, 2019 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී ලංසු වටයක් පැවැත්වූ අතර, සාර්ථක ලංසුකරු වෙත 2019 වසරේ අගෝස්තු මාසයේ දී කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

විදුලිබලය

2018 වසරේදී විදුලිබල උත්පාදනය අඛණ්ඩව වර්ධනය වූ අතර, ඒ සඳහා ජල විදුලිබල උත්පාදනයේ සැලකිය යුතු වර්ධනය දායක විය. මුළු විදුලිබල උත්පාදනය, 2017 වසරේ වාර්තා කළ සියයට 3.7 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී ගිගාවොට් පැය (ගි.වො.පැ.) 15,255 ක් දක්වා සියයට 4 කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළදී ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල වර්ෂාපතනය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම පිළිබිඹු කරමින්, සුළු පරිමාණ ජල විදුලිය හැර, ජල විදුලිබල උත්පාදනය පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී ගි.වො.පැ. 5,149 ක් දක්වා සියයට 68.4 කින් ඉහළ ගියේය. ජල විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යෑම හමුවේ, 2018 වසරේදී, මුළු ද්‍රව ඉන්ධන විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 3,626 ක් දක්වා සියයට 28.1 කින් පහළ ගිය අතර, ගල් අගුරු විදුලිබල උත්පාදනය ද ගි.වො.පැ. 4,764 දක්වා සියයට 6.7 කින් පහළ ගියේය. නොරොච්චෝලේ ගල් අගුරු බලාගාරයේ සිදු වූ බිඳවැටීම්, ගල් අගුරු විදුලිබල උත්පාදනයේ පහළ යෑමට මූලිකවම හේතුවිය. සූර්ය බලය යොදා ගනිමින් සිදු කරන විදුලිබල උත්පාදනය පෙර වසරට සාපේක්ෂව ගි.වො.පැ. 98.2 ක් දක්වා සියයට 15.3 කින් හා සුළු පරිමාණ ජල විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 1,203.4 ක් දක්වා සියයට 27.3 කින් ද ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ දී සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන්

විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 1,716 ක් දක්වා සියයට 17.3 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2018 වසරේ දී සමස්ත විදුලිබල උත්පාදනයෙන්, ජලය, ද්‍රව ඉන්ධන, ගල් අගුරු හා සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් සිදු කළ විදුලිබල උත්පාදනය පිළිවෙළින් සියයට 34, සියයට 24, සියයට 31 සහ සියයට 11 ක් විය. 2018 වසරේ දී ලං.වි.ම. සතු විදුලි බලාගාර මුළු විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා දැක්වූ දායකත්වය පෙර වසරේ පැවති සියයට 72.9 ට සාපේක්ෂව සියයට 77.4 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ඉතිරිය ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින්ගෙන් මිලදී ගන්නා ලදී. 2018 වසරේ දී, මුළු විදුලිබල උත්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ සමස්ත හානිය පෙර වසරේ පැවැති සියයට 8.5 ක සිට සියයට 7.6 ක් දක්වා අඩු වී ඇත. 2018 වසර තුළදී, මුළු විදුලිබල අලෙවිය 2017 වසරේ දී පැවැති ගි.වො.පැ. 13,430 ට සාපේක්ෂව ගි.වො.පැ. 14,100 ක් දක්වා සියයට 5.0 කින් ඉහළ ගියේය. 2017 වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී විදුලිබල පාරිභෝගිකයින් ප්‍රමාණය සියයට 2.6 කින් වැඩිවීමත් සමඟ ගෘහස්ථ අංශය සඳහා විදුලිබල අලෙවිය සියයට 3.9 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, සමස්ත විදුලිබල අලෙවියෙන් පිළිවෙළින් සියයට 30.5 ක් සහ 20.8 ක් වන කර්මාන්ත හා පොදු කාර්ය කාණ්ඩවල වර්ධනය පිළිවෙළින් සියයට 6.4 ක් සහ 5.7 ක් විය.

3.3 රූප සටහන
විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය

මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය

3.3 සංඛ්‍යා සටහන
විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	2017	2018 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2017	2018(අ)
ස්ථාපිත ධාරිතාව (මෙගාවොට්)	4,138	4,085	3.0	-1.3
ජල විදුලිබලය (අඟ)	1,384	1,391	0.0	0.5
උව ඉන්ධන (අඟ)	1,293	1,220	6.4	-5.6
ගල් අඟුරු	900	900	0.0	0.0
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (අඟ)	561	573	8.2	2.1
ජනනය කළ ඒකක (ගිගාවොට් පැය)	14,671	15,255	3.7	4.0
ජල විදුලිබලය (අඟ)	3,059	5,149	-12.1	68.4
උව ඉන්ධන (අඟ)	5,045	3,626	13.1	-28.1
ගල්අඟුරු	5,103	4,764	1.1	-6.7
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (අඟ)	1,464	1,716	26.2	17.3
මුළු අලෙවිය (ලං.වි.ම.) (ගිගාවොට් පැය)	13,430	14,100	5.0	5.0
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	4,463	4,641	4.5	4.0
කර්මාන්ත	4,041	4,298	4.6	6.4
පොදු සේවා සහ හෝටල් (ඉ)	3,222	3,412	7.9	5.9
විදි ආලෝක කිරීම	108	108	-0.3	0.0
ලං.වි. සමාගම (LECO)	1,595	1,640	2.7	2.8
ලං.වි. සමාගමේ විදුලි අලෙවියේ සංයුතිය (ගිගාවොට් පැය)	1,518	1,564	3.6	3.0
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	629	640	2.6	1.7
කර්මාන්ත	281	288	1.8	2.5
පොදු සේවා සහ හෝටල් (ඉ)	586	614	6.0	4.8
විදි ආලෝක කිරීම	22	22	-4.3	0.0
ලං.වි.ම. සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ සමස්ත හානිය (%)	8.5	7.6	-11.5	-11.0
පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව ('000) (ඊ)	6,741	6,916	3.7	2.6
ඉන්, ගෘහස්ථ සහ ආගමික	5,923	6,051	3.3	2.2
කාර්මික	64	66	3.7	3.1
පොදු සේවා හා හෝටල් (ඉ)	751	796	6.7	6.0

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
(ආ) සුළු පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර ඇතුළත් සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගම
(ඇ) ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිල දී ගත් විදුලිබලය ද ඇතුළත්ය.
(ඈ) සුළු පරිමාණ ජල විදුලිබලය ඇතුළත්ව
(ඉ) රාජ්‍ය අංශය සඳහා සිදුකළ අලෙවිය ද ඇතුළත්ය.
(ඊ) සී. ස. ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ පාරිභෝගිකයින් ද ඇතුළත්ව

2018 වසර තුළ දී ලං.වි.ම. හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය තවදුරටත් දුර්වල මට්ටමක පැවැතිණි. 2018 වසර තුළදී ජල විදුලි උත්පාදනය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වුවද, අධික පිරිවැයක් සහිත තාප විදුලිබල උත්පාදනය නිසා සිදු වූ පාඩුව පියවා ගැනීමට එය ප්‍රමාණවත් නොවීය. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව ලං.වි.ම. හි 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 46.0 ක බදුවලට පෙර අලාභය හා සැසඳීමේදී 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 28.9 ක බදුවලට පෙර අලාභයක් වාර්තා විය. ඉහළ ගිය ජල විදුලිබල සැපයුම හේතුවෙන්, විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා උව ඉන්ධන අවශ්‍යතාවය අඩු වීම නිසා ඉන්ධන

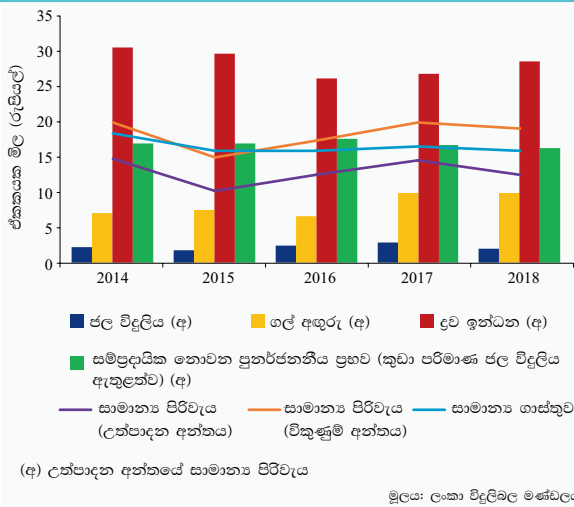
සඳහා ලං.වි.ම. හි පිරිවැය 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 41.6 ක් දක්වා සියයට 28.2 කින් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. එබැවින් විකුණුම් අන්තයේ දී විදුලිය කිලෝවොට් පැයක් සඳහා සමස්ත පිරිවැය සාමාන්‍ය 2017 වසරේ පැවති රුපියල් 20.06 හා සැසඳීමේ දී 2018 වසරේ දී රුපියල් 19.13 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, සමස්ත සාමාන්‍ය ගාස්තුව කිලෝවොට් පැයක් සඳහා පසුගිය වසරේ පැවති රුපියල් 16.49 ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දෙසැම්බර් අවසානය වන විට රුපියල් 16.30 ක් විය. විකුණුම් අන්තයේ දී විදුලිය සඳහා සමස්ත පිරිවැය සාමාන්‍යයෙහි පහළ යෑමක් සිදු වුවද එය සමස්ත සාමාන්‍ය ගාස්තුවට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතීම තුළින් පිරිවැය පිළිබිඹු වන මිල යාන්ත්‍රණයක අවශ්‍යතාව පෙන්නුම් කරයි. 2018 වසර අවසානයේදී ලං.වි.ම. විසින් ගෘහස්ත, පොදු කාර්ය, රාජ්‍ය, කර්මාන්ත සහ හෝටල් අංශවලින් විදුලිය කිලෝවොට් පැයක් සඳහා අය කළ සාමාන්‍ය ගාස්තුව, පිළිවෙලින් රුපියල් 13.60 ක් රුපියල් 23.78 ක්, රුපියල් 18.24 ක්, රුපියල් 14.72 ක් සහ රුපියල් 17.61 ක් විය. මේ අතර, ලං.වි.ම. විසින් මූලිකවම බැංකු අංශය, ලං.බ.නී.සං. සහ ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින් සඳහා ගෙවීමට ඇති කෙටිකාලීන වගකීම් ප්‍රමාණය 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 138.0 සිට රුපියල් බිලියන 141.1 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන්, බැංකු අංශයට ලං.වි.ම. මගින් ගෙවිය යුතු දිගුකාලීන වගකීම් ප්‍රමාණය 2017 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 319.6 ක සිට 2018 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 392.2 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ලං.වි.ම. හි පවත්නා දුර්වල මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එමගින් රාජ්‍ය බැංකු ශේෂ පත්‍රයන්ට ඇතිකර පීඩනය, ප්‍රමාදයකින් තොරව අඩු පිරිවැයක් සහිත ප්‍රභව තුළින් විදුලිබල උත්පාදනය පුළුල් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සැලසුම් කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙන්ම පිරිවැය පිළිබිඹු වන මිල යාන්ත්‍රණයක් හඳුන්වා දීමේ අවශ්‍යතාව ද ඉස්මතු කරයි.

රජය මගින් මෑතකාලීනව ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිය සහ අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලත් රාජ්‍ය මට්ටමෙන් ලබා දෙන ස්වාභාවික වායු විදුලි බලාගාර ස්ථාපිත කිරීමට යටත්ව, 2018 වසරේ ජුනි මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින් 2018-2037 කාලසීමාව සඳහා වන අවම පිරිවැයක් සහිත දිගුකාලීන විදුලි උත්පාදන විකාශන සැලැස්ම (Least Cost Long-term Generation Expansion Plan) සඳහා කොන්දේසි සහිත අනුමැතියක් ලබා දෙන ලදී. කැබිනට් අනුමැතිය අනුව, 2030 වන විට සැපිරිය යුතු විදුලිබල උත්පාදන

3.4 රජ සටහන

විදුලිබලය : සාමාන්‍ය පිරිවැය හා සාමාන්‍ය ගාස්තුව

(අ) උත්පාදන අන්තයේ සාමාන්‍ය පිරිවැය

මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය

3

ජාතික ප්‍රතිපත්තියෙහි සංයුතිය සියයට 30 ක් ද්‍රවීකෘත ස්වාභාවික වායු හෝ දේශීය ස්වාභාවික වායු මගින් ද සියයට 30 ක් අධි-කාර්යක්ෂම ගල් අඟුරු මගින් ද, සියයට 25 ක් මහා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර මගින් ද, සියයට 15 ක් දේශීය පිරිපහදුව මගින් ලබා දෙන අතුරුඵල වන දැවිතෙල් හා සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව මගින් ද සමන්විත විය යුතුය. විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය සඳහා වන රජයේ ප්‍රතිපත්තිය, පාරිසරික සංරක්ෂණය සහ සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව උපරිමයක් දක්වා භාවිතා කිරීම අවධාරණය කරන අතර, රටේ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව සහ උත්පාදන පිරිවැය අවමයක රඳවා තබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය විවිධාංගීකරණය කිරීම ද සහතික කරයි. තවද, වැඩිදියුණු කළ තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් අධි-කාර්යක්ෂම සුපිරි ගල් අඟුරු තාක්ෂණය, ද්‍රවීකෘත ස්වාභාවික වායු, න්‍යෂ්ටික ශක්තිය හා දේශීයව ලබා ගත හැකි ස්වාභාවික වායු වැනි පුනර්ජනනීය නොවන බලශක්ති ප්‍රභව වැඩිදියුණු කර ගැනීමට රජය යෝජනා කරයි. කෙසේ වෙතත්, විදුලිබලය ප්‍රමාණවත් නොවීම සහ ඉහළ පිරිවැයක් සහිත විදුලිබලය උත්පාදනය තුළින් ඇති විය හැකි අහිතකර බලපෑම් වළක්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රශස්ත විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය සහ උත්පාදන ව්‍යාප්ති සැලැස්ම පිළිබඳ ගන්නා ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ අතර, ගැලපීම අත්‍යවශ්‍ය වනු ඇත. එමනිසා, ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව, ලං.වි.ම., විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය සහ කර්මාන්තයෙහි ප්‍රවීණයන්ගේ සහයෝගීතාවයෙන් ප්‍රශස්ත විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය නිර්ණය කිරීම

සඳහා විවිධ බලශක්ති ප්‍රභවයන්ගේ ආර්ථික පිරිවැය ඇගයීමට ලක් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ අතර, ඉදිරියේ දී ඉදිකිරීමට නියමිත ද්‍රවීකෘත විදුලිබලාගාර සඳහා ගබඩා සහ පර්යන්ත පහසුකම් සමඟ අවශ්‍ය ද්‍රවීකෘත ස්වාභාවික වායු සැපයීම සහතික කිරීමට විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය පියවර ගෙන ඇත. ඒ අනුව, ආසන්න වශයෙන් මෙගා වොට් (මෙ.වො.) 1,000 ක ධාරිතාවයකින් යුත් විදුලිබලාගාර සඳහා ද්‍රවීකෘත ස්වාභාවික වායු සැපයීම සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ටෙන්ඩර් සකස් කිරීමේ කටයුතු අමාත්‍යාංශය මගින් සිදු කෙරෙමින් පවතී. ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී ස්වාභාවික වායු නිධි මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ පවතින බව අක්වෙරළ ගවේෂණ කටයුතු වලදී තහවුරු කර ඇති නමුත් ස්වාභාවික වායු සොයා ගැනීම මුල් අවධියේ පවතී. දේශීයව ලබා ගත හැකි එවැනි ස්වාභාවික වායු මෙම විදුලිබලාගාර වල ඉන්ධන වශයෙන් හඳුන්වා දීමට ලං.වි.ම. සැලසුම් කරයි.

2018 වසර තුළදී, විදුලිබල වෙළඳපොළ නියාමනය කිරීම හා පාරිභෝගික සුරක්ෂිතතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින් පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී. මහජන සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කිරීමේ සහ විධිමත් පිළිගැනීමක් සහිත සුදුසුකම් ලත් විදුලි කාර්මිකයින් සඳහා ඉල්ලුම වැඩි කිරීමේ අරමුණු ඇතිව මහජන උපදේශනයෙන් පසුව, අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන්ගේ ආයතන සමඟ එක්ව ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින් විදුලි කාර්මිකයින් සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කර ඇත. සමාලෝචනයට ලක්වන කාලපරිච්ඡේදය තුළ, පවත්නා ඉදිකිරීම් මත සුර්ය බල පද්ධති ස්ථාපිත කිරීම සඳහා වත්මන් ප්‍රමිති, මනා පරිවයන් සහ තොරතුරු ඇතුළත් පියැසි මත සුර්යබල පද්ධති ස්ථාපනය කිරීමේ මාර්ගෝපදේශන සකස් කර ඇත. තවද, විදුලි සැපයුම් හා සම්බන්ධතා සඳහා මාර්ගෝපදේශන සහ පාරිභෝගිකයින් සහ සැපයුම්කරුවන් අතර සම්මත ගාස්තු පිළිබඳ ගිවිසුම සඳහා නව සංශෝධන එක් කිරීම ද, 2018 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින් හඳුන්වා දෙන ලදී. මීට අමතරව, විදුලිබලය, ජලය සහ ඛනිජ තෙල් යන අංශ සඳහා වන විවිධ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ මහජනතාවගේ සහ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ අදහස් සහ යෝජනා ලබා ගැනීම සඳහා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින් වසර පුරා මහජන උපදේශන අඛණ්ඩව පවත්වන ලදී.

රට තුළ විදුලි උත්පාදන පිරිවැය අඩු කරන අතරම, වැඩි වන බලශක්ති ඉල්ලුම සපුරාලීමේ අරමුණින්, මහා පරිමාණ විදුලිබල ව්‍යාපෘති කිහිපයක ඉදිකිරීම් කටයුතු වසර තුළ සිදු කෙරෙමින් පැවතිණි. මෙ.වො. 25 ක ධාරිතාවක් සහිත මොරගහකන්ද ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘතිය 2018 වසරේ දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කරන ලදී. පිළිවෙළින් මෙ.වො. 120 ක හා මෙ.වො. 30.2 ක ධාරිතාවක් සහිත උමා ඔය ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘතියේ හා මොරගල්ල ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2018 වසරේ දී සිදු වෙමින් පැවති අතර, එම ව්‍යාපෘති පිළිවෙළින් 2019 හා 2022 වසරවලදී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට අපේක්ෂිතය. තවද, මෙ.වො. 35 ක ධාරිතාවකින් යුතු බ්‍රොඩ්ලන්ඩ්ස් ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘතිය 2019 වසර අවසානය වන විට ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට අපේක්ෂිතය. මීට අමතරව, මෙ.වො. 15 ක ධාරිතාවක් සහිත තල්පිටිගල ජල විදුලිබලාගාරය 2020 දී නිම කිරීමට අපේක්ෂිත අතර, 2019 වසර අවසානය වන විට මෙ.වො. 20 ක ධාරිතාවක් සහිත සීතාවක ජල විදුලි බලාගාරය ද ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට නියමිතය.

2018 වසර තුළදී සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති උත්පාදනය ව්‍යාප්ත කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක විය. නිවාස මිලියන එකක පියැසි සුර්යබල උත්පාදන බලාගාර බවට පත්කිරීමට හඳුන්වාදුන් 'සුර්ය බල සංග්‍රාමය' වැඩසටහන 2018 වසර තුළදීත් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ඒ අනුව, 2018 වසර අවසානය වන විට මෙ.වො. 60.7 ක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් වූ අතර, තවත් මෙ.වො. 70 ක් 2019 වසර අවසානයේ ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. පියැසි මත සුර්යබල බලාගාර ප්‍රවර්ධනය සඳහා ලබා දෙන 'රිච් බල සවි' සහන ණය ක්‍රමය මෙම වසර තුළදීත් ක්‍රියාත්මක විය. තවද, මෙ.වො. 100 ක ධාරිතාවක් සහිත මන්තාරම සුළං විදුලිබල ව්‍යාපෘතිය සඳහා සංවර්ධන බලපත්‍ර හා බලශක්ති බලපත්‍ර වැනි අවශ්‍ය අනුමත කිරීම් 2018 වසරේ දී සිදු විය.

2018 වසර තුළදී බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව සහ සංරක්ෂණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විදුලිබල අංශය තුළ පියවර ගණනාවක් ගන්නා ලදී. බලශක්තිය පිරිමැසීමේ අරමුණු ඇතිව වසර තුළදී, ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් 'ශක්ති' නම් වූ ආලෝක විමෝචන ඩයෝඩ් (LED) යොදා සැකසූ බල්බ බෙදා හැරීමේ වැඩසටහනක් සකස් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් උපරිම විදුලිබල ඉල්ලුමක් සහිත වේලාවන්හි දී විදුලිබල ඉල්ලුම මෙ.වො. 304 කින් අඩු කරමින් වාර්ෂිකව ගි.වො. 432 ක ඉතිරියක් සිදු කිරීමට සමත් LED බල්බ මිලියන 10 ක් ගෘහ ඒකක

මිලියන 3.9 ක් සඳහා බෙදා හැරීමට සැලසුම් කර ඇත. මෙම යෝජනා ක්‍රමය යටතේ, තාප දීප්ත සූත්‍රිකා (IFL) බල්බ හා සංයුක්ත ප්‍රතිදීප්ත පහන් (CFL) බල්බ වලට වඩා කාර්යක්ෂම LED බල්බ තොග වශයෙන් මිලට ගෙන වෙළඳපොළෙහි පවතින මිල මට්ටමෙන් තුනෙන් එකකට වඩා අඩු මිලකට, පොලී රහිතව මාස 24 ක වාරික ගෙවීමේ පදනම මත සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මීට අමතරව, මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ සියඹලාණ්ඩුව ප්‍රදේශයේ සුර්ය බලශක්ති උත්පාදන ක්ෂේත්‍රයක් හා සුර්ය සුළං දෙමුහුන් ක්ෂේත්‍රයක් පුනර්න නිදිත් ස්ථාපිත කිරීමට ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය සැලසුම් කරයි.

මාර්ග සංවර්ධනය

ආර්ථික කටයුතුවලට සහායවීම සඳහා පවත්නා මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ නව මාර්ග ඉදිකිරීම හරහා මාර්ග ජාලය වැඩිදියුණු කිරීම, 2018 වසරේ දී දැඩි රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්ව මධ්‍යයේ වුවද අඛණ්ඩව සිදු විය. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් 2018 වසරේ දී මහාමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ මුදල රුපියල් බිලියන 160.4 ක් වූ අතර, එය පසුගිය වසර හා සැසඳීමේ දී සියයට 16.9 ක අඩුවීමක් පිළිබිඹු කළේය. මෙම වියදම් තුළ අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා වැයකළ රුපියල් බිලියන 60.5 ක්, මහාමාර්ග සංවර්ධනය සඳහා වැයකළ රුපියල් බිලියන 70.0 ක්, පාලම් සහ ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීම සඳහා වැයකළ රුපියල් බිලියන 13.1 ක් ද විය. 2018 වසර අවසානය වන විට මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් ජාතික මහාමාර්ග හා අධිවේගී මාර්ග ඇතුළු කිලෝමීටර 12,389.9 ක දිගකින් යුත් මාර්ග සහ පාලම් 4,662 ක නඩත්තු කටයුතු සිදු කරන ලදී.

2018 වසරේ දී මාර්ග ජාලය වැඩිදියුණු කිරීම ඉලක්ක කරගත් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක විය. චීනයේ Exim බැංකුවේ රුපියල් බිලියන 14.0 ක මූල්‍ය ආයතනවයෙන් මධ්‍යම සහ උභව පළාත්වල කිලෝමීටර 64.3 ක දිග ප්‍රමාණයකින් යුතු මාර්ග පුළුල් කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සහ පාලම් 13 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම 2018 වසරේ ආරම්භ කරන ලදී. මේ අතර, උභව පළාතේ ග්‍රාමීය මාර්ග 249 ක් පුනරුත්ථාපනය, වැඩිදියුණු කිරීම හා නඩත්තු කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත් පැකේජ 15 ක් 2018 වසරේ ජූලි මාසයේ දී (i-Road) ව්‍යාපෘතියෙහි දෙවන අදියර යටතේ ප්‍රදානය කෙරුණි. උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය යටතේ, යාපනය මහනුවර මාර්ගයේ රඹුච සිට මැදවව්විය දක්වා වූ කොටස පුනරුත්ථාපනය සහ වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු 2018 වසර අවසානය වන විට සියයට 99.0 ක ප්‍රගතියක් අත්කර ගෙන ඇත. තවද,

ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය -3 හි පළමුවන අදියර යටතේ කිලෝමීටර 30.1 ක දිගකින් යුතු මහාමාර්ග හතරකට අදාළ පුනරුත්ථාපන කටයුතු 2018 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලදී. මේ අතර, බදුල්ල-වෙන්කලාඩි මාර්ගයේ බිබිල සිට වෙන්කලාඩි දක්වා වූ කොටසේ පුනරුත්ථාපන හා වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු 2018 වසරේ ජූලි මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලද අතර, බදුල්ල සිට බිබිල දක්වා වූ කොටසේ පුනරුත්ථාපන කටයුතු ද වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක විය. තවද, සමුද්‍රාසන්න මාර්ගය (Marine Drive) දෙහිවල සිට පානදුර දක්වා දීර්ඝ කිරීමට අදාළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සහ බේස්ලයින් මාර්ගයේ කිරුළපන සිට කොළඹ-හොරණ දක්වා මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමට අදාළ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ කටයුතු ද 2018 වසරේ දී සිදු විය. රජය විසින් සිදුකරන මහාමාර්ග නඩත්තු කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ ජාතික මාර්ගවල දෛනික සහ හදිසි වැඩිදියුණු කිරීම් කටයුතු සිදු කර ගෙන යෑම සඳහා රුපියල් බිලියන 4.4 ක සමස්ත වියදමක් 2018 වසර සඳහා දරන ලදී. මීට අමතරව, කැලණි ගඟ හරහා පැලියගොඩ දී නව පාලම ඉදිකිරීම සහ අලව්ව, කොම්පැක්සුවිදිය සහ මුක්තෙට්ටුගල දුම්රිය හරස් මාර්ගවල ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීම සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනය 2018 වසරේ දී සිදු කෙරෙමින් පැවතුණි. මේ අතර, 'මග නැගුම' වැඩසටහන යටතේ, 2018 වසරේ දී කිලෝමීටර 167.3 ක දිගකින් යුතු මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී.

2018 වසර තුළදී ද, ජාතික අධිවේගී මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය කිරීමට හා පුළුල් කිරීමට අදාළ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කෙරිණි. මත්තල දක්වා අධිවේගී මාර්ග සම්බන්ධතාවක් ද සහිතව මාතර සිට හම්බන්තොට දක්වා වූ දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ උපදේශන සේවා සහ සිවිල් වැඩ කටයුතු 2018 වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක විය. ඒ අනුව, 2018 වසර අවසානය වන විට දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ අදියර හතරට අදාළ පළමුවන අදියර (මාතර සිට බෙලිඅත්ත දක්වා), දෙවන අදියර (බෙලිඅත්ත සිට වැටිය දක්වා), තුන්වන අදියර (වැටිය සිට අන්දරවැව දක්වා) සහ සිව්වන අදියර (අන්දරවැව හරහා මත්තල සිට හම්බන්තොට දක්වා) වූ කොටස්වල සිවිල් වැඩ පිළිවෙළින් සියයට 86.7 ක්, සියයට 61.2 ක්, සියයට 88.8 ක් සහ සියයට 86.1 ක ප්‍රගතියක් අත්පත් කර ගන්නා ලදී. තවද, මීරිගම සිට අඹේපුස්ස දක්වා සහ පොතුහැර සිට ගලගෙදර දක්වා අධිවේගී මාර්ග සම්බන්ධතාවක් සහිතව කඩවන සිට දඹුල්ල දක්වා වූ මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ පළමු අදියර දෙකෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2018 වසරේදී ද අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. තවද,

කොළඹ සිට කටුනායක දක්වා අධිවේගී මාර්ගයට සම්බන්ධතාවක් සහිත කඩවන සිට කෙරවලපිටිය දක්වා වූ පිටත වටරවුම් මාර්ගයේ තුන්වන අදියරෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2018 වසරේ දී අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. අධිවේගී මාර්ග සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීමේ සැලැස්ම යටතේ කොට්ටාව - තලගල මාර්ගය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ කොට්ටාව සිට පිංහේන හන්දිය දක්වා වූ කොටසට අදාළ පුනරුත්ථාපන සහ වැඩිදියුණු කිරීමට අදාළ කටයුතු 2018 වසරේදී ද ක්‍රියාත්මක විය.

ප්‍රධාන මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් මධ්‍යකාලීනව ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. කහතුඩුවේ දී දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයට සම්බන්ධතාවක් සහිත පැල්මඩුල්ල දක්වා දිවෙන කිලෝමීටර 74 ක් දිගැති යෝජනා රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගයේ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය 2018 වසරේ දී අවසන් කරන ලදී. ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත ඉදිකිරීම් වියදම රුපියල් බිලියන 213.0 ක් වන අතර, 2018 වසරේ දී ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ කටයුතු සිදු කරන ලදී. නාගරික සහ තදාසන්න ප්‍රදේශවල රථවාහන තදබදය අවම කිරීමට සහ මාර්ග කොටස් හා මංසන්ධි කිහිපයක මාර්ග ආරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීමට පියවර කිහිපයක් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ගෙන තිබේ. ඒ අනුව, කොළඹ නාගරික කලාපය තුළ දියුණු රථවාහන කළමනාකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා සැලසුම් සැකසීම, නිර්මාණ හා ලංසු සකස් කිරීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු විය. කුලුනු මතින් දිවෙන වරාය ප්‍රවේශ මාර්ග ව්‍යාපෘතියට අදාළ විස්තරාත්මක සැලසුම් සඳහා උපදේශන කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලද අතර පැලියගොඩ-රාජගිරිය කොටසේ මූල්‍ය සහ ගනුදෙනු සඳහා වන උපදේශන කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. තවද, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් රත්නපුර, වරකාපොළ, කුරුණෑගල සහ හික්කඩුව ප්‍රදේශවල අතුරු මාර්ග ඉදිකිරීමට යෝජනා කර ඇති අතර, 2019 වසරේ දී කොච්චිකඩේ ප්‍රදේශයෙහි අතුරු මාර්ග ඉදිකිරීම සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. කලාපීය සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මාර්ග පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීමට ණය මූලාශ්‍ර වලින් වූ සැලකිය යුතු මූල්‍ය ප්‍රමාණයන් ද සමඟින් රජය දැනටමත් විශාල වශයෙන් ආයෝජනය කර ඇති නමුදු, මෙම ආයෝජන තුළින් ප්‍රාදේශීය ආර්ථික කටයුතු පුළුල්වීම් අපේක්ෂිත මට්ටම කරා ළඟා වී නොමැත. මෙමගින්, මෙම ආයෝජන මගින් උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ප්‍රමුඛතා සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය විශාල වශයෙන් අවධාරණය කරයි.

මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය

2018 වසර තුළදී පෞද්ගලික අංශයේ බස් රථ මගීන් වූ මගී ප්‍රවාහන සේවාවෙහි වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණු අතර රාජ්‍ය අංශය මගින් වූ සේවාවෙහි පසුබෑමක් පෙන්වීය. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ (ශ්‍රී ලං.ග.ම.) මුළු ධාවන කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර මිලියන 446.3 ක් දක්වා සියයට 0.4 කින් සුළු වශයෙන් පහළ ගිය අතර, මුළු මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර බිලියන 15.5 දක්වා සියයට 1.7 කින් පහළ ගියේය. 2018 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. සතු මුළු බස් රථ ප්‍රමාණය, 2017 වසරේ වූ 7,305 ක ප්‍රමාණයේ සිට 6,955 දක්වා පහළ ගිය අතර, ධාවනය කරන ලද බස් රථ සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍යය ද, 2017 වසරේ පැවැති 5,266 ක සිට 5,227 ක් දක්වා පහළ ගියේය. ආර්ථිකමය වශයෙන් ප්‍රතිලාභ ලබන පරිදි අලුත්වැඩියා කිරීමට නොහැකි මට්ටමෙන් පවතින පැරණි බස් රථ ඉවත් කිරීම මධ්‍යයේ නව බස් රථ ප්‍රමාණය ද පහළ යෑම මෙම පහත වැටීමට හේතු විය. මේ අතර, පෞද්ගලික මෙහෙයුම්කරුවන් සතු වූ බස් රථ ප්‍රමාණය 20,030 දක්වා සියයට 0.2 දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ ගිය අතර, 2018 වසරේ දී ධාවනය කරන ලද බස් රථ සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍යය ද 19,055 දක්වා සියයට 6 කින් ඉහළ ගියේය. සලකන ලද කාලපරිච්ඡේදය තුළදී පෞද්ගලික අංශයේ මුළු ධාවන කිලෝමීටර ගණන කිලෝමීටර බිලියන 1.1 දක්වා සියයට 10.1 කින් ඉහළ ගිය අතර, මගී කිලෝමීටර ගණන කිලෝමීටර බිලියන 55.5 දක්වා සියයට 9.1 කින් ඉහළ ගියේය.

මේ අතර, දේශීය ඉන්ධන මිල ගණන් සංශෝධන හමුවේ 2018 වසරේ දී බස් රථ ගාස්තු ද වරින් වර සංශෝධනය කෙරිණි. ඒ අනුව, 2018 වසරේ මැයි මස 22 වන දින බස් රථ ගාස්තු සියයට 12.5 කින් ඉහළ දැමීමට සහ අවම ගාස්තුව රුපියල් 10 සිට රුපියල් 12 දක්වා වැඩි කිරීමට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය හිමි විය. කෙසේ වුවත්, දේශීය වෙළෙඳපොළේ ඩීසල් මිල ගණන්වල වෙනස්වීම් වලට අනුව, 2018 වසරේ සැප්තැම්බර් මස 21 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බස් රථ ගාස්තු සියයට 4 කින් තවදුරටත් ඉහළ ගිය අතර, 2018 වසරේ නොවැම්බර් මස 9 වන දින සහ 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මස 26 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බස් රථ ගාස්තු පිළිවෙළින් සියයට 2 කින් සහ සියයට 4 කින් අඩු කරන ලදී. මේ අතර, අවම බස් රථ ගාස්තුව රුපියල් 12 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණි.

මෙහෙයුම් කටයුතුවල අඩුවීමක් පැවතිය ද, 2018 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි සුළු වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. විගණනය නොකල නාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, පසුගිය

වසර හා සැසඳීමේ දී මගී ගාස්තු වලින් උපයන ලද ආදායම 2018 වසරේ දී සියයට 7.6 කින් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලං.ග.ම. හි මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 44.1 දක්වා සියයට 4.6 කින් ඉහළ ගියේය. පසුගිය වසර හා සැසඳීමේදී 2018 වසරේ දී මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 41.9 දක්වා සියයට 4.6 කින් වර්ධනය වූ නමුදු, මෙහෙයුම් ලාභය ද රුපියල් බිලියන 2.2 දක්වා සියයට 4.2 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, 2018 වසරේ දී රුපියල් මිලියන 1,397 ක වියදමක් දරමින් ශ්‍රී ලං.ග.ම. වාර්ෂික පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය යටතේ බස් රථ ඇණියේ දෛනික නඩත්තු කටයුතු සිදු කරගෙන යන ලදී. ශ්‍රී ලං.ග.ම. මගින් පළාත් නවය තුළ රථවාහන දුමි පරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන නවයක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරන ලද අතර, 2018 වසරේ දී මූලික සිවිල් ඉංජිනේරුමය වැඩ කටයුතුවල ප්‍රගතියක් දක්නට ලැබුණි. තවද, ශ්‍රී ලං.ග.ම. සතු ඩීපෝ 23 ක් වසර තුළදී පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබා ගත් අතර, තවත් ඩීපෝ 30 ක් බලපත්‍ර ලබා ගැනීමට අදාළ මූලික සිවිල් කටයුතුවල නිරතව සිටියේය. තවද, කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද විදුලි බස් රථ මිලදී ගැනීමේ ස්ථීර කමිටුව මගින් විදුලි බස් රථ මිලදී ගැනීමට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කරයි. මේ අතර, උසස් තත්ත්වයෙන් යුතු කාර්යක්ෂම පොදු ප්‍රවාහන සේවයක් සැපයීම සඳහා කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයේ සහ දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ ධාවනය සඳහා ශ්‍රී ලං.ග.ම. විසින් පිළිවෙළින් සුබෝපහෝගී බස් රථ 38 ක් සහ 78 ක් යොදවා තිබේ.

ප්‍රමාණවත් සේවාවක් නොමැති ප්‍රදේශ සඳහා බස් රථ සේවයේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීමට ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව විසින් 2018 වසරේ දී අඛණ්ඩව කටයුතු සිදු කර ගෙන යන ලදී. පාසල් ළමුන්ට ආරක්ෂිත, පිරිවැය ඵලදායී සහ විශ්වසනීය ප්‍රවාහන සේවයක් සැපයීම සඳහා රජය විසින් 'සිසු සැරිය' සේවය සඳහා 2018 වසරේ දී රුපියල් මිලියන 552 ක් වෙන් කරන ලදී. බස් රථ 1,418 කින් යුතු 'සිසු සැරිය' බස් රථ ඇණියට වසර තුළදී බස් රථ 56 ක් අලුතින් යොදවා ඇත. මේ අතර, රාත්‍රී කාලයේ දී සහ අළුයම් කාලයේ දී මගීන්ට ප්‍රවාහන පහසුකම් සැපයීමට ආරම්භ කරන ලද 'නිසි සැරිය' සේවය යටතේ 2018 වසරේ දී බස් රථ 43 ක් අලුතින් යොදවා ඇත. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ජීවත්වන ජනතාවට සේවා සැපයීමට 'ගැමි සැරිය' වැඩසටහන අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලද අතර, මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ නව සේවා 10 ක් ආරම්භ කිරීමට ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව සැලසුම් කර ඇත. මාර්ග මගී

ප්‍රවාහනයේ ඵලදායීතාව සහ කළමනාකරණය ඉහළ මට්ටමක පවත්වාගෙන යාම සඳහා ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව විසින් 2018 වසරේ දී පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී. බහුවිධ ප්‍රවාහන මාධ්‍යවල පහසුවෙන් භාවිතා කළ හැකි ඒකාබද්ධ ප්‍රවාහන කාඩ්පත් විසඳුම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව විසින් 2018 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගෙන ඇත.

පසුගිය වසරේ දී සියයට 8.4 කින් පහළ ගිය රථවාහන නව ලියාපදිංචිය 2018 වසරේ දී 480,799 ක නව ලියාපදිංචි කිරීම් සමඟින් සියයට 6.5 කින් ඉහළ ගියේය. 2018 වසරේ දී සියයට 106.2 කින් වර්ධනය වූ නව මෝටර් රථ ලියාපදිංචිය, නව රථවාහන ලියාපදිංචියේ ඉහළ යෑම පෙන්නුම් කළේය. කුඩා එන්ජින් ධාරිතාවයක් සහිත වාහන සඳහා 2018 අයවැයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද වාසිදායක බදු ව්‍යුහය මෙම ඉහළ යෑමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, ඉහළ යන වෙළඳ ශේෂය හමුවේ පෞද්ගලික භාවිතය සඳහා රථවාහන ආනයනය සීමා කිරීමට රජය සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2018 වසරේ දී පියවර රැසක් ගන්නා ලදී. මේ අනුව, වසර අවසානය වන විට රථ වාහන නව ලියාපදිංචියෙහි පසුබෑමක් දක්නට ලැබුණි. මේ අතර, ත්‍රිරෝද රථ, යතුරු පැදි, බස්රථ, භාණ්ඩ ප්‍රවාහන රථ සහ ඉඩම් වාහන නව ලියාපදිංචිය 2018 වසර තුළදී පිළිවෙළින් සියයට 14.8 ක්, සියයට 1.3 ක්, සියයට 11.2 ක්, සියයට 18.0 ක් සහ සියයට 21.2 කින් පහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. රටේ ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ග තුළින් කාර්යක්ෂම පොදු ප්‍රවාහන පද්ධතියක අවශ්‍යතාව හඳුනාගෙන තිබුණ ද, එවැනි පද්ධතියක් නොමැතිවීම සහ 2018 අයවැය

මගින් කුඩා මෝටර් රථ සඳහා හිතකර බදු ව්‍යුහයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම නිසා රථවාහන ආනයනය ඉහළ යෑම රටේ විදේශ විනිමය ගලා යෑම් සඳහා සැලකිය යුතු ලෙස බලපාන ලදී.

දුම්රිය ප්‍රවාහනය

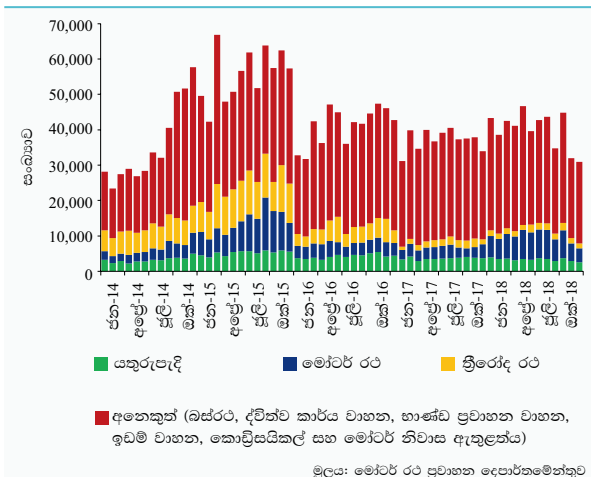
2018 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය (ශ්‍රී ලං.දු.සේ.) සේවයේ මගී ප්‍රවාහනය සැලකිය යුතු වර්ධනයක් අත්පත් කර ගත් අතර, භාණ්ඩ ප්‍රවාහන අංශයේ කටයුතුවල පසුබෑමක් වාර්තා විය. දුම්රිය සේවයට නව සහ ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලද දුම්රිය මැදිරි එකතු කිරීමත් සමඟ 2017 වසරේදී බිලියන 7.5 ක්ව පැවැති මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය හා සැසඳීමේදී 2018 වසර තුළදී මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය බිලියන 7.7 ක් දක්වා සියයට 2.9 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, 2017 වසරේ දී, මෙට්‍රික් ටොන් කිලෝමීටර මිලියන 144.8 ක් ව පැවැති භාණ්ඩ කිලෝමීටර ප්‍රමාණය 2018 වසරේ පැවැති වෘත්තීය සමිති ක්‍රියාමාර්ග, දුම්රිය අවලංගු කිරීම් සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන ක්‍රියාවලි සඳහා අවශ්‍ය දුම්රිය එන්ජින් හිඟතාවයක් පැවැතීම හේතුවෙන් ඇති වූ අකාර්යක්ෂමතා මත මෙට්‍රික් ටොන් කිලෝමීටර මිලියන 119.8 දක්වා සියයට 17.3 කින් පහළ ගියේය.

2018 වසර තුළදී, දුම්රිය මාර්ග යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, වැඩිදියුණු කිරීම් හා ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාකාරකම් අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. උතුරු දුම්රිය මාර්ගයේ සංඥා පද්ධතියක් සමඟ මහව - ඕන්තෙයි දුම්රිය මාර්ගය පුනරුත්ථපනය කිරීමේ මූලික කටයුතු ආරම්භ කිරීම සහ පොල්ගහවෙල - කුරුණෑගල දුම්රිය මාර්ගය ද්විත්ව මාර්ගයක් ලෙස සකස් කිරීම ද ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් වසර තුළදී සිදු කරන ලදී. තවද, 2018 වසර තුළදී, මහනුවර දුම්රිය මාර්ගය පේරාදෙණිය සිට කඩුගන්නාව දක්වා ද්විත්ව මාර්ගයක් ලෙස සැකසීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍ය දායකත්වය ඇතිව ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය හා ශ්‍රී ලං.දු.සේ. එක්ව ක්‍රියාත්මක කරන ලද කොළඹ තදාසන්න දුම්රිය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය වසර තුළදී අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, පවතින දුම්රිය මාර්ග විද්‍යුත්කරණය සඳහා සවිස්තරාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීම, සමාන්තර දුම්රිය මාර්ග ඉදිකිරීම සහ එම දුම්රිය මාර්ග ආශ්‍රිත දුම්රිය ස්ථාන අලුත්වැඩියා කිරීම්වල ප්‍රගතියක් 2018 වසර තුළදී දක්නට ලැබුණි. මාතර සිට කතරගම දක්වා කිලෝමීටර 115 ක දිගකින් යුතු දුම්රිය මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු වසර තුළදී අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. මේ අතර, 2018 වසර අවසානය වන විට මෙම ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර යටතේ මාතර සිට බෙලිඅත්ත දක්වා ඉදිකිරීම් කටයුතු

3.5 රජය සටහන

රථවාහන නව ලියාපදිංචිය

3.4 සංඛ්‍යා සටහන
ගමනාගමන අංශයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2017 (අ)	2018 (ආ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2017(අ)	2018(ආ)
1. රථවාහන නව ලියාපදිංචි කිරීම (සංඛ්‍යාව)				
බස් රථ	451,653	480,799	-8.4	6.5
මෝටර් රථ	3,331	2,957	24.1	-11.2
ත්‍රිරෝද රථ	39,182	80,776	-13.3	106.2
ත්‍රිරෝද රථ	23,537	20,063	-58.7	-14.8
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	16,742	16,931	-37.7	1.1
යතුරු පැදි	344,380	339,763	1.2	-1.3
භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	11,432	9,371	51.2	-18.0
ඉඩම් වාහන	13,049	10,282	-6.4	-21.2
කොට්ඨාසයකින් සහ මෝටර් නිවාස	-	656	-	-
2. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය				
ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	448	446	-0.8	-0.4
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	15,810	15,541	-1.8	-1.7
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	42,163	44,103	3.0	4.6
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	40,081	41,935	-4.6	4.6
මෙහෙයුම් ලාභය(+)/ අලාභය(-) (රු. මිලියන)	2,081	2,168	-293.4	4.2
3. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය				
ධාවන කිලෝමීටර් ('000)	11,679	11,640	-2.0	-0.3
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	7,495	7,710	1.1	2.9
භාණ්ඩ ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	145	120	3.5	-17.3
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	6,477	7,413	-2.2	14.4
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	14,081	14,381	5.1	2.1
මෙහෙයුම් ලාභය(+)/ අලාභය(-) (රු. මිලියන)	-7,604	-6,968	-12.3	8.4
4. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය				
පියාසර කරන ලද පැය ගණන	97,213	110,058	1.0	13.2
මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය (මිලියන)	14,169	16,180	10.2	14.2
මගී ආසන පිරීමේ අනුපාතය (%)	82	85	2.3	3.4
බර පැටවීමේ අනුපාතය (%)	74	75	32.3	1.9
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය (මෙ.ටො. '000)	124	136	9.8	9.0
සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	7,044	6,846	0.9	-2.8

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍රය: මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව
(ආ) තාවකාලික ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය
ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය
ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය

සියයට 92.2 ක් නිම කර තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් කොළඹ, ගාල්ල, මාතලේ, හම්බන්තොට සහ මොනරාගල දිස්ත්‍රික්ක අතර සම්බන්ධතාව වැඩිදියුණු කිරීම තුළින්, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා පහසුකම් සපයනු ඇත.

ශ්‍රී ලං.දු.සේ. එහි සේවා නියමිත වේලාවට සැපයීමට හා විශ්වසනීයත්වය ඉහළ නැංවීමට භෞතික යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම ඉලක්ක කර ගත් ක්‍රියාකාරකම් වසර තුළදී අධි-භව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඒ අනුව, ඉන්දිය ණය ආධාර යටතේ නව දුම්රිය ඒකක ආනයනය කිරීම් හරහා වසර තුළදී දුම්රිය එන්ජින් සහ මැදිරි ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීමට පියවර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, මෙම ණය ආධාර යටතේ නව

දුම්රිය එන්ජින් සහ බලවේග කට්ටල ඒකකයක් වසර තුළදී මිලදී ගත් අතර, 2019 වසරේදී ද ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. තවදුරටත්, රජයේ මූල්‍ය පහසුකම් යටතේ උඩරට දුම්රිය මාර්ගයේ ධාවනය සඳහා ඩීසල් විද්‍යුත් එන්ජින් සහ ද්විත්ව බලවේග කට්ටල නවයක් මිලදී ගැනීමට ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මගින් ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ආරම්භ කොට ඇත. මේ අතර, හංගේරියානු මූල්‍ය සහාය යටතේ 2018 වසරේ දී නව ආරක්ෂිත හරස් මාර්ග පද්ධති 200 ක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන ලද අතර, ඒ යටතේ හරස් මාර්ග පද්ධති 85 ක් ස්ථාපිත කිරීම සහ පැවති හරස් මාර්ග පද්ධති 48 ක් අලුත්වැඩියා කිරීම සිදු කරන ලදී. මේ අතර, දකුණු කළුතර - දකුණු පටාගල දුම්රිය මාර්ගයේ සංඥා පද්ධතිය දියුණු කරන ලද අතර, 2018 වසරේ දී සිදුව - කටුනායක දුම්රිය මාර්ගයේ සංඥා පද්ධතිය ඉදිකිරීමේ කටයුතු අවසන් කරන ලදී. මීට අමතරව, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. දැනට පවතින දුම්රිය එන්ජින් සහ මැදිරිවල දෛනික නඩත්තු සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු වසර තුළදී සිදු කරගෙන ගියේය.

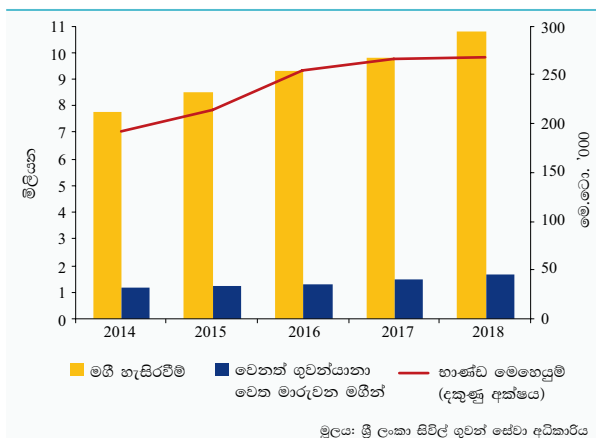
ශ්‍රී ලං.දු.සේ. 2018 වසර තුළදී ද දුර්වල මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. 2018 වසරේ ඔක්තෝබර් මස සිදු කරන ලද මගී ගාස්තු ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලං.දු.සේ.යේ සමස්ත ආදායම රුපියල් බිලියන 7.4 ක් දක්වා සියයට 14.8 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවත්, 2019 වසරේදී බෙදා හැරීම සඳහා මිලදී ගත් එන්ජින් හා දුම්රිය මැදිරි සඳහා ගෙවීම් සිදු කිරීම හේතුවෙන් ප්‍රාග්ධන වියදම් ඉහළ යෑම මත සමස්ත වියදම රුපියල් බිලියන 29.6 ක් දක්වා සියයට 9.9 කින් වැඩි විය. වෘත්තීය සමිති ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් මෙම වසර තුළදී වරින් වර ශ්‍රී ලං.දු.සේ.යේ කටයුතු වලට බාධා ඇති විය. මෙමගින් මගී ජනතාව අපහසුතාවට පත් වූ අතරම රටේ සමස්ත ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා දැඩි අහිතකර බලපෑම් එල්ල විය. එබැවින්, දුම්රිය ගමන් සඳහා රුචිකත්වයක් දක්වන සංචාරකයින්ගේ සංඛ්‍යාව ඉහළ යෑම මෙන්ම මහජනතාවට බාධාවකින් තොර වූ සේවයක් සැපයීම සහතික කිරීම සඳහා සියලු පාර්ශ්වකරුවන්ට පිළිගත හැකි විසඳුමක් ලබාදීමට දුම්රිය ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ ගැටලුවලට ක්‍රියාකාරී විසඳුමක් ලබා දිය යුතුය. යල් පැනගිය තාක්ෂණය, සේවාවන් ප්‍රමාණවත් නොවීම, පුහුණු ශ්‍රමික හිඟය සහ දුර්වල පරිපාලනය හේතුවෙන් පිරිහෙමින් පවතින සමස්ත දුම්රිය ප්‍රවාහන පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාවට පිළියම් සෙවීම සඳහා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයෝජන තුළින්, දුම්රිය සේවය වැඩිදියුණු කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.

සිවිල් ගුවන් සේවය

2018 වසරේ දී මගී සහ භාණ්ඩ හැසිරවීම් යන අංශ දෙකෙහිම වූ ඉහළ යෑම සමඟ සිවිල් ගුවන් සේවා අංශය ධනාත්මක වර්ධනයක් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන ගියේය. 2018 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර ගුවන් සේවා 35 ක මෙහෙයුම් පහසුකම් වලින් යුතුව ඉහළ සංචාරක පැමිණීම් පිළිබිඹු කරමින් මගී හැසිරවීම් මිලියන 10.8 ක් දක්වා සියයට 9.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, භාණ්ඩ හැසිරවීම් මෙට්‍රික් ටොන් 268,496 දක්වා සියයට 0.8 කින් සුළු වශයෙන් වර්ධනය විය. 2018 වසරේ දී ඛණ්ඩාරනයක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ හරහා ගුවන් යානා හැසිරවීම් සංඛ්‍යාව 74,512 දක්වා සියයට 9.7 කින් වැඩි විය. 2017 වසරේ දී ඛණ්ඩාරනයක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ ධාවන පටය අලුත්වැඩියා කටයුතු සඳහා වසා දැමීම හේතුවෙන් මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ මෙහෙයුම් කටයුතුවල වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ද, 2018 වසරේ දී මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ මගී හා භාණ්ඩ හැසිරවීම් යන දෙඅංශයම නැවත පහළ වැටිණි. 2018 වසරේ දී, මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ ගුවන් යානා හැසිරවීම් 709 ක් දක්වා සියයට 50.0 ක සැලකිය යුතු පසුබෑමක් පිළිබිඹු කළේය. තවද, පසුගිය වසර හා සැසඳීමේදී මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ මගී හැසිරවීම් සහ භාණ්ඩ මෙහෙයවීම් යන අංශ දෙකම 2018 වසරේ දී පිළිවෙලින් 2,258 ක් හා මෙට්‍රික් ටොන් 179 ක් දක්වා පිළිවෙලින් සියයට 86 කින් හා සියයට 63 කින් පහළ වැටුණි. මේ අතර, අභ්‍යන්තර ගුවන් සේවා 7 ක දායකත්වයෙන් යුතුව පසුගිය වසරේ 24,597 ක් වූ අභ්‍යන්තර මගී හැසිරවීම් 2018 වසරේ දී 30,125 ක් දක්වා සියයට 24.9 කින් ඉහළ ගියේය.

3.6 රූප සටහන
ගුවන් මගී හා ගුවන් භාණ්ඩ හැසිරවීම්

2018 වසරේදී ද ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ දුර්වල මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වයක් පැවතුණි. තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය 2017 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 11.9 ක අලාභය හා සැසඳීමේදී 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 18.6 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. මෙය, 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 191.2 ක් දක්වා සියයට 19.6 කින් මෙහෙයුම් වියදම ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී සමස්ත ආදායම රුපියල් බිලියන 172.7 ක් දක්වා සියයට 16.7 කින් ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයකි. ඉන්ධන කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම, ගුවන් කාලසටහන් සහ ගුවන් යානා ඇණවල වෙනස්කම් සිදු කිරීම තුළින් මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීමට 2018 වසරේ දී ප්‍රයත්න දරන ලදී. 2019 වසරේ ජනවාරි මාසයේදී සාමාජිකයින් 10 දෙනෙකුගෙන් යුතු විද්වත් කමිටුවක් පත් කරන ලද අතර ඔවුන් විසින් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ උපායමාර්ගය සඳහා ප්‍රධාන අංශ මත පදනම්ව දැනටමත් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කර ඇත.

2018 වසරේදී අභ්‍යන්තර සහ ජාත්‍යන්තර අංශ දෙකේම ගුවන් සේවා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඛණ්ඩාරනයක ගුවන් තොටුපොළ ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර යටතේ දුරස්ථ ගගනාංගනය හා ගුවන් යානා බැහැරුම් පට්‍රිකා ඉදිකිරීම් කටයුතු වසර තුළදී අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලද අතර 2018 වසර අවසානය වන විට එය සියයට 17 ක ප්‍රගතියක් අත්කරගෙන තිබුණි. ඛණ්ඩාරනයක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර 2019 වසරේ නොවැම්බර් මස අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. දේශීය ගුවන් සේවා ජාලය පුළුල් කිරීම සඳහා රත්මලාන, හිගුරක්ගොඩ හා පලාලි ඇතුළත්ව අභ්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ සංවර්ධනය කිරීමට ද රජය මූලිකත්වය දී ඇත. මේ අතර, 2018 වසරේ මාර්තු මස තුළදී සිවිල් ගුවන් මෙහෙයුම් සඳහා මඩකලපුව ගුවන් තොටුපොළ යළි විවෘත කෙරිණි.

2018 වසර අවසානය වන විට, මඩකලපුව ගුවන් තොටුපොළ ගුවන් යානා මෙහෙයවීම් 1,176 ක් සිදු කළ අතර, මගී හැසිරවීම් 3,854 ක් සහ භාණ්ඩ මෙහෙයවීම් මෙට්‍රික් ටොන් 47.8 ක් සිදු කර තිබුණි. තවද, සිවිල් ගුවන් සේවා අංශය තුළ ව්‍යාපාරික අවස්ථා ප්‍රවර්ධනය සඳහා, රත්මලාන ගුවන් තොටුපොළ වැඩිදියුණු කිරීමට ගුවන් තොටුපොළ හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම මගින් පිළියෙල කරන ලද ප්‍රධාන සැලැස්ම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය හිමි වී ඇත. මේ අතර, ඛණ්ඩාරවෙල ප්‍රදේශයේ අභ්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළක් ඉදිකිරීමට අදාළ පාරිසරික බලපෑම්

ඇගයීම් වාර්තාවේ කටයුතු ද 2018 වසර තුළදී සිදු විය. ශ්‍රී ලංකාවේ ගුවන් කර්මාන්තයේ ක්‍රියාකාරකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය විසින් ඵලදායී ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන ගියේය. ඒ අනුව, 2018 වසර තුළදී, රටේ ගුවන් සේවා කර්මාන්තයේ සියලු ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ශක්තිමත් නීතිමය රාමුවක් සපයනු ලබන ගුවන් සේවා ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීමට පියවර ගෙන තිබේ.

වරාය සේවා

කොළඹ වරායේ සියලු බහලු පර්යන්තවල මෙහෙයුම් මෙන්ම හම්බන්තොට වරායේ ක්‍රියාකාරීත්වය වර්ධනය වීම හේතුවෙන් 2018 වසර තුළ දී වරාය අංශයේ ක්‍රියාකාරකම් අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. ඒ අනුව, 2018 වසරේ දී කොළඹ වරාය විසින් අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 7.0 ක් මෙහෙයවන ලද අතර, එය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 13.5 ක වර්ධනයකි. කොළඹ වරායේ බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් සහ භාණ්ඩ මෙහෙයුම් පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී පිළිවෙලින් සියයට 18.2 කින් සහ 12.5 කින් වර්ධනය විය. කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය විසින් සිදු කරන ලද බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය 2018 වසරේ දී පිළිවෙලින් සියයට 12.0 කින් සහ සියයට 14.2 කින් ඉහළ ගොස් ඇත. මේ අතර, පූර්ණ වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (ශ්‍රී ලං.ව.අ.) සතුව පවතින ජය බහලු පර්යන්තය හා යුනිටි බහලු පර්යන්තය විසින් සිදු කරන ලද බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය 2018 වසරේ දී සියයට 14.6 කින් වර්ධනය විය. ඒ අනුව, 2018 වසරේ දී කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය, ශ්‍රී ලං.ව.අ. සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය විසින් කොළඹ වරායේ සමස්ත බහලු මෙහෙයුම් වලින් පිළිවෙලින් සියයට 38.0 ක්, සියයට 32.7 ක් සහ සියයට 29.3 ක් මෙහෙයවන ලදී. මේ අතර, 2018 වර්ෂයේ දී කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය, ශ්‍රී ලං.ව.අ. සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය විසින් සිදු කරන ලද බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් සියයට 15.4 කින්, සියයට 21.8 කින් සහ සියයට 17.6 කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් පාලනය කරනු ලබන ජය බහලු පර්යන්තය සහ යුනිටි බහලු පර්යන්තය විසින් මෙහෙයවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය සියයට 12.8 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, පෞද්ගලික අංශය සතු දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය සහ කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය විසින් මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් සියයට 14.5 ක හා 11.5 ක වර්ධනයක් 2018 වසර තුළදී වාර්තා කළේය. මේ අතර, 2018 වසරේ ඇල්ෆාලයිනර් ගෝලීය වරාය ශ්‍රේණිගත කිරීම් වලට අනුව කොළඹ

**3.5 සංඛ්‍යා සටහන
වරාය සේවා ක්‍රියාකාරීත්වය**

ශීර්ෂය	2017	2018 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2017	2018(අ)
1. පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	4,879	4,874	-2.4	-0.1
කොළඹ	4,329	4,331	-1.7	0.0
ගාල්ල	87	84	-9.4	-3.4
ත්‍රිකුණාමලය	233	189	7.9	-18.9
හම්බන්තොට	230	270	-18.1	17.4
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	93,857	104,935	8.5	11.8
කොළඹ	89,035	100,152	8.7	12.5
ගාල්ල	712	729	-7.8	2.5
ත්‍රිකුණාමලය	3,897	3,560	10.9	-8.7
හම්බන්තොට	213	494	-39.9	131.6
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEUs '000) (අ)	6,209	7,047	8.3	13.5
4. බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් (TEUs '000) (අ)	4,826	5,704	8.8	18.2

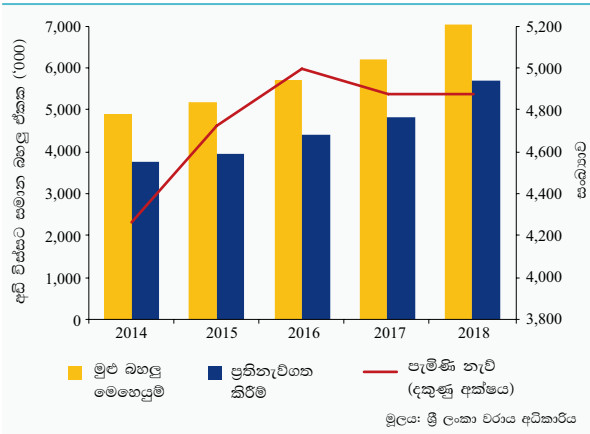
(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (අ) TEUs = අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක

වරාය ලොව බහලු මෙහෙයුම් සිදු කරන ඉහළ මට්ටමේ වරායයන් 30 ක් අතරින් වේගවත්ම වර්ධනයක් සහිත වරාය ලෙස නම් කර ඇත. වරාය සංවර්ධනය කිරීම සහ මෙහෙයුම් සිදු කිරීම සඳහා China Merchants Port Holdings (CMPort) සමඟ ඇති කර ගත් අනුග්‍රාහකත්ව ගිවිසුමට පසුව හම්බන්තොට වරායේ ක්‍රියාකාරීත්වය වර්ධනය විය. පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී, භාණ්ඩ ගොඩබැඳීම, භාණ්ඩ පැටවීම සහ භාණ්ඩ මෙහෙයුම් කටයුතු පිළිවෙලින් සියයට 121.1 කින්, සියයට 160.1 කින් සහ සියයට 131.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. මේ අතර, හම්බන්තොට වරායේ මුළු වාහන හැසිරවීම් පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී සියයට 115.9 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.

වරාය ක්‍රියාකාරකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් 2018 වසරේ දී කොළඹ වරායේ මෙන්ම ගාල්ල, කන්කසන්තුරේ, ඔලුවිල් සහ ත්‍රිකුණාමලය වරායන්හි ද සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කොළඹ දකුණු වරාය ව්‍යාපෘතිය යටතේ නැගෙනහිර බහලු පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතු 2018 වසර තුළදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් නැගෙනහිර බහලු පර්යන්තයේ මීටර් 440 ක දිගින් යුතු තොටුපොළ බැම්ම, යාබදව පිහිටි අංගන භූමිය සහ ආශ්‍රිත අනෙක් පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සිදු කරන ලදී. කොළඹ සහ ත්‍රිකුණාමලය වරාය සංවර්ධනය කිරීමේ සැලසුම් ඇතුළත් වන ජාතික වරාය පිළිබඳ ප්‍රධාන සැලසුම, ජාත්‍යන්තර උපදේශකවරුන්ගේ තාක්ෂණික සහාය ද සහිතව සකස් කෙරෙමින් පවතී. තවද, වැඩිවන

3.7 රූප සටහන
බහලු මෙහෙයුම්, ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් සහ නැව් පැමිණීම්

3

ඉල්ලුම සපුරාලීමේ අරමුණින්, ත්‍රිකුණාමල වරායේ තොග භාණ්ඩ මෙහෙයුම් හැසිරවීමට දැනට පවතින අණර්ග් ජැටිය මීටර් 50 කින් දීර්ඝ කිරීමටත්, පවත්නා ජැටියට සමගාමීව මීටර් 14 ක ගැඹුරින් සහ මීටර් 110 ක දිගින් යුතු තවත් තොටුපොළ බැම්මක් ඉදිකිරීමටත් තීරණය කර ඇත. මෙයට අමතරව, ඩෙන්මාර්ක් ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන නියෝජිතායතනය (Danish International Development Agency) විසින්, ඔලුවිල් වරායේ දැනට පවතින රොන්මඩ තැන්පත් වීමේ ගැටලුවට සුදුසු විසඳුමක් සෙවීම සඳහා ඉංජිනේරුමය අධ්‍යයනයක් සිදු කරන ලදී. කන්කසන්තුරේ වරාය පුනරුත්ථාපනය කිරීමට අදාළ මූලික ක්‍රියාමාර්ග ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් 2018 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලද අතර, මෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2020 වසර අවසානයේ දී ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිතය. තවද, ගාල්ල වරායේ සැහැල්ලු රුවල් යාත්‍රා නැංගුරම්පොළක් ඉදිකිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘතියට අදාළව යෝජනා කැඳවීම් (Request for Proposals) 2018 වසරේ දී සිදු කරන ලද අතර, මේ වන විට එම යෝජනා ඇගයීම සිදු කෙරෙමින් පවතී.

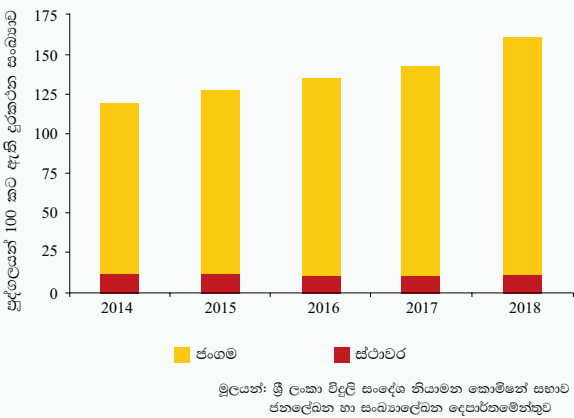
වරාය ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය වීම මධ්‍යයේ වුවද, ශ්‍රී ලං.ව.අ. යේ මූල්‍ය ලාභය 2018 වසරේ දී අඩුවීමක් වාර්තා කළේය. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට අනුව, ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් 2017 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 12.0 ක බදුවලට පෙර ලාභයට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 8.7 ක බදුවලට පෙර ලාභයක් වාර්තා කළේය. 2018 වසර තුළදී ශ්‍රී ලං.ව.අ. යේ සමස්ත ආදායම රුපියල් බිලියන 50.1 ක් දක්වා සියයට 18.5 කින් වර්ධනය වූ අතර, මෙහෙයුම් පිරිවැය ද රුපියල් බිලියන 30.0 ක් දක්වා සියයට 7.4 කින් ඉහළ ගියේය. මෙයට අමතරව, 2017 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 2.2 ක් වූ ශ්‍රී ලං.ව.අ. යේ විදේශ විනිමය අලාභය මෙම වසරේ දී රුපියල් බිලියන 11.3 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගියේය.

පහිටුවූ හුවමාරු සේවා

දුරකථන හා අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා වැඩිවීමත් සමඟ 2018 වසරේ දී විදුලි සංදේශ අංශය තවදුරටත් වර්ධනය විය. සමස්ත ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව 2018 වසරේ දී මිලියන 32.5 ක් දක්වා සියයට 15.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. සමස්ත රැහැන් සහිත ස්ථාවර දුරකථන සංඛ්‍යාව සියයට 1.5 කින් වර්ධනය වූ අතර රැහැන් රහිත ස්ථාවර දුරකථන සංඛ්‍යාව සියයට 9.7 ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළේය. සමස්තයක් ලෙස, 2018 වසර තුළදී මුළු ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව මිලියන 2.5 ක් දක්වා සියයට 4.6 කින් අඩු විය. මේ අතර, ස්ථාවර අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව ඉහළ යෑම සමඟ 2018 වසරේ දී මුළු අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව සියයට 23.0 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2018 වසරේ දී ස්ථාවර අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව 1,530,099 ක් දක්වා සියයට 25.2 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, ජංගම අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව 5,733,062 දක්වා සියයට 22.4 කින් වර්ධනය විය. මෙම ප්‍රවණතාවන්ට අනුව සමස්ත දුරකථන ඝනත්වය (පුද්ගලයින් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව) 161.6 ක් දක්වා වර්ධනය වූ අතර, ස්ථාවර දුරකථන ඝනත්වය සහ ජංගම දුරකථන ඝනත්වය පිළිවෙලින් 11.5 ක් සහ 150.1 ක් දක්වා වර්ධනය විය. මේ අතර, අන්තර්ජාල ඝනත්වය (පුද්ගලයින් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව) 2017 වසර අවසානයේ පැවති 27.5 ක අගයට සාපේක්ෂව 2018 වසර අවසානය වන විට 33.5 ක අගයක පැවතුණි.

ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් 2018 වසරේ දී විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීමේ අරමුණින් පියවර රාශියක් ගන්නා ලදී. නියාමන කාර්යභාරයට අමතරව, 2019 වසරේ දී සම්පූර්ණ කිරීමට නියමිත ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාවේ කොළඹ පිහිටි ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියට අදාළ මූලික සැලැස්ම අවසන් කරන ලද අතර, කොමිෂන් සභාවට අයත් කොළඹ නෙළුම් කුලුන ව්‍යාපෘතිය ද 2019 වසරේ මැද භාගයේ දී නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය. ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා ඒකාබද්ධව කොළඹ නෙළුම් කුලුන අවට ප්‍රදේශය මහජනතාවට ආකර්ශණීය ස්ථානයක් බවට පත් කිරීමේ අරමුණින් ප්‍රධාන සැලසුමක් සකස් කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. ඒ අනුව, යාබද භූමිය විනෝදාත්මක පහසුකම්වලින්

**3.8 රජය සටහන
දුරකථන ඝනත්වය**

සමන්විත බහුකාර්ය රථවාහන සංකීර්ණයක් බවට සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් මූලික පියවර ගෙන ඇත. භූමි ප්‍රදේශය වෙන් කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය මේ වන විටත් හිමි වී ඇති අතර, භූමිය අත්පත් කර ගැනීම හා පවරා ගැනීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සතු වගකීමකි.

ඩිජිටල්කරණය තුළින් ආර්ථිකය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා රජය විසින් අඛණ්ඩව ප්‍රයත්න දරන ලදී. ඒ අනුව, ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් හා තොරතුරු තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය විසින් සිසුන්ගේ හා ගුරුවරුන්ගේ ඩිජිටල් සාක්ෂරතාවය, ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්ගේ තොරතුරු තාක්ෂණ සාක්ෂරතාවය, රජයේ සේවකයින්ගේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ භාවිතය සහ සිසුන්ගේ තාර්කික විශ්ලේෂණ හැකියාව යනාදිය ඉහළ නැංවීම පිණිස වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ අතර, ඩිජිටල්කරණය පිළිබඳව දැනුම්වත්භාවය වැඩි කිරීම සඳහා රූපවාහිනී සහ ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. මෙයට අමතරව, රජයේ ආයතනවල පරිගණක ජාල ආරක්ෂණය පිළිබඳ අධීක්ෂණ කටයුතු සිදු කරනු ලබන ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදයේ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය විසින් රජයේ ආයතනවල තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ යටිතල පහසුකම් වල ආරක්ෂාව පිළිබඳව සවිස්තරාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම පිණිස සයිබර් ආරක්ෂණ ධාරිතා සහ යටිතල පහසුකම් වර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය මෙරට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සේවා ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිණිස අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. මෙරට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සේවා වල ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් 2018 වසර තුළදී ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මේ සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් ලංකා රාජ්‍ය ජාලය 2.0 (Lanka Government Network 2.0) ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, මේ තුළින් රාජ්‍ය ආයතන 860 ක් ඩිජිටල්කරණයෙන් සම්බන්ධ වී ඇත. මේ අතර, මෙහෙයුම් පිරිවැය අඩු කිරීම සහ සේවා සැපයීම වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින්, ලංකා රාජ්‍ය ක්ලවුඩ් 2.0 (Lanka Government Cloud 2.0) යටතේ 2018 වසරේ දී එම ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රමිතීන්ට අදාළව වැඩිදියුණු කරන ලද මධ්‍යගත ලංකා රාජ්‍ය ක්ලවුඩ් සේවාවක් ස්ථාපනය කරන ලදී. සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදල ආශ්‍රිත සේවා කළමනාකරණය කිරීමේ කාර්යක්ෂම බව සහ ඵලදායී බව ඉහළ නැංවීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදල් කළමනාකරණ පද්ධති ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තවද, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් ප්‍රධාන රාජ්‍ය මංගත සේවා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විද්‍යුත් සේවා ගොඩනැගීමේ ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම, පොදු ස්ථානවල වයි-ෆයි ස්ථාපනය කිරීම පිණිස පුරවැසි බලගැන්වීම් සහ සම්බන්ධතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පාර්ලිමේන්තුවට විද්‍යුත් ලේඛන කළමනාකරණ

**3.6 සංඛ්‍යා සටහන
විදුලි සංදේශ අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය**

ශීර්ෂය	2017	2018 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2017	2018(අ)
1. ස්ථාවර දුරකථන සේවා ('000)	2,603	2,485	2.1	- 4.6
රැහැන් සහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	1,198	1,216	2.8	1.5
රැහැන් රහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	1,405	1,269	1.5	- 9.7
2. ජංගම දුරකථන ('000)	28,199	32,528	7.5	15.4
3. අනෙකුත් සේවා				
පොදු දුරකථන කුටි	5,137	5,091	-3.1	- 0.9
අන්තර්ජාල ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව ('000) (ආ)	5,904	7,263	20.0	23.0
4. දුරකථන ඝනත්වය (ඇ)				
ස්ථාවර දුරකථන	143.6	161.6	5.8	12.5
ජංගම දුරකථන	12.1	11.5	0.9	- 5.5
ජංගම දුරකථන	131.5	150.1	6.3	14.1
5. අන්තර්ජාල ඝනත්වය (ඇ)	27.5	33.5	18.6	21.7

(අ) තාවකාලික
(ආ) ජංගම අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ඇතුළත්ව
(ඇ) පුද්ගලයින් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව ලෙස අර්ථ දැක්වේ.
මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

3

පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීම පිණිස විද්‍යුත්-පාර්ලිමේන්තු (eParliament) ව්‍යාපෘතිය ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඩිජිටල් උපකරණවලින් සමන්විත පුස්තකාල ස්ථාපනය කිරීම පිණිස, දැනුම වර්ධනය සඳහා ඩිජිටල් පුස්තකාල ව්‍යාපෘතිය ද ක්‍රියාත්මක කෙරුණි. තවද, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් සිය ව්‍යාපෘති හරහා 2018 වසර තුළදී මෙරට ඩිජිටල්කරණය පිළිබඳ දැනුම්වත්භාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය නිලධාරීන්ට වැඩිමුළු සහ පුහුණු වැඩසටහන් කිහිපයක් ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

තැපැල් සේවාවේ කාර්යක්ෂම බව සහ ඵලදායී බව වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් නවීන තාක්ෂණ සංකල්ප සහ නව වෙළඳපොළ උපායමාර්ග උපයෝගී කර ගනිමින් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිය සේවා අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. 2018 වසර අවසානය වන විට ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල 653 ක්, උප තැපැල් කාර්යාල 3,410 ක්, නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 524 ක්, ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 101 ක් සහ වතු නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 4 ක් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවට ඇතුළත් විය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කාර්යක්ෂම තැපැල් සේවයක් ලබා දීම සඳහා ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල සහ උප තැපැල් කාර්යාල වලින් සමන්විත තැපැල් ජාලය තුළින් මංගත ගනුදෙනු සේවාවක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවෙහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය පෙර වසරවල දී මෙන්ම අලාභයක් වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත්, 2018 වසරේ දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් බිලියන 5.1 ක් වූ අතර, 2017 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 5.6 ට සාපේක්ෂව එය සියයට 7.4 ක අඩු වීමකි. තැපැල් සේවා, මූල්‍ය සේවා සහ සමාජ සහ අනිවාර්ය සේවා හේතුවෙන් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ඉපයීම් 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 7.7 ක් දක්වා සියයට 10.2 කින් වර්ධනය වූ අතර, මෙහෙයුම් පිරිවැය ද රුපියල් බිලියන 12.9 දක්වා සියයට 2.4 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළට පිවිස සිය නිෂ්පාදන මංගතව අලෙවි කිරීමට සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් දිරිමත් කිරීම පිණිස විද්‍යුත්-වාණිජ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මීට අමතරව, සිය ආදායම ඉහළ නැංවීම පිණිස විකල්ප ප්‍රවාහන මාධ්‍ය භාවිතා කිරීම, අධිවේගී තැපැල් සේවය, රට අභ්‍යන්තර පාර්සල් තැපැල් සේවාව වර්ධනය කිරීම, අතරා තැපැල් පහසුකම් සහ විද්‍යුත්-කාඩ්පත් පද්ධතිය හඳුන්වාදීම ආදී ක්‍රමවේද මගින් සිය සේවාවන් විවිධාංගීකරණය කිරීමට සහ ව්‍යාප්ත කිරීමට තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කටයුතු කරන ලදී.

ජල සම්පාදනය හා වාරමාර්ග

දැරිය හැකි මිලකට ආරක්ෂාකාරී පානීය ජල ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීමට ඇති සාධාරණ හැකියාව තහවුරු කරන අතර, ඉහළ යන නව ජල සම්බන්ධතා සඳහා වන ඉල්ලුම සපුරාලීමට, ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සිය සේවා සැපයුම තවදුරටත් පුළුල් කළේය. 2018 වසරේ දී ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් නව ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා 109,482 ක් ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව, 2017 වසර හා සැසඳීමේදී සියයට 4.9 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් කළමනාකරණය කරනු ලබන සමස්ත ජල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මිලියන 2.3 දක්වා ඉහළ ගියේය. 2018 වසර තුළදී ආදායම් නූපදවන ජල සැපයුම් ප්‍රමාණය කොළඹ නගර සීමාව තුළ සියයට 43.1 ක සිට සියයට 41.7 ක් දක්වා ද, සමස්ත දිවයින තුළ සියයට 25.9 ක සිට සියයට 24.9 ක් දක්වා ද අඩු විය. නඩත්තු සේවා ශක්තිමත් කිරීම සහ පුළුල් නිරීක්ෂණ මිනුම් හා සමාලෝචන ක්‍රියාවලියක් ස්ථාපිත කිරීම තුළින් ආදායම් නූපදවන ජල සැපයුම් මගින් ඇති කරනු ලබන පාඩුව අවම කිරීමට පියවර ගැනීම වැදගත් වේ. ආදායම් නූපදවන ජල භාවිතය, එනම්, ජල සැපයුම් පද්ධතියට පොම්ප වන ජල ධාරිතාව හා අය කිරීමකට යටත්ව පරිභෝජනයට ලබා දුන් ජල ධාරිතාව අතර වෙනස අඩු කිරීම සඳහා පවතින යල් පැන ගිය යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ මිනුම් ගැනීමේ අඩුපාඩු හා නීති විරෝධී ජල සම්බන්ධතා පිළිබඳ පියවර ගැනීමට ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය කටයුතු කළ යුතුව ඇත.

2018 වසරේ දී ආරක්ෂිත පානීය ජල සැපයුම් සඳහා ප්‍රවේශවීමේ හැකියාව ඉහළ නංවමින් ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් ජල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඒ අනුව, සමස්ත ජනගහනයෙන් ආරක්ෂිත පානීය ජල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය සියයට 90.6 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇති අතර, නල ජල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය සියයට 50.5 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් වසර තුළදී අනුරාධපුර උතුර, මහනුවර උතුර - පානදුම්බර හා හෙම්මානගම යන ප්‍රදේශවල ප්‍රධාන ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘති රැසක් ආරම්භ කළ අතර, එමගින් ඉදිරි දශක දෙක තුළදී ප්‍රතිලාභීන් 830,000 කට අධික පිරිසකට ජල සේවා සැපයුම් ලබා දෙනු ඇත. මේ අතර, 2018 වසර තුළදී දේශීය හා විදේශීය අරමුදල් මගින් රටපුරා ප්‍රධාන ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම 29 ක් ක්‍රියාවට නංවන ලදී. ඉදිරි කාලය තුළදී ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන

3.7 සංඛ්‍යා සටහන

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් සපයනු ලබන ජලය

ශීර්ෂය	2017	2018 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2017	2018 (අ)
මුළු ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ගණන (අ)	343	348	1.8	1.5
වසර තුළ දී සපයන ලද නව ජල සම්බන්ධතා ගණන	126,701	109,482	-8.7	-13.6
සපයා ඇති මුළු ජල සම්බන්ධතා ගණන (අ)	2,219,172	2,328,654	6.1	4.9
මුළු ජල නිෂ්පාදනය (සහ මීටර් මිලියන)	679	707	4.6	4.1
ආදායම් නුපදවන ජලය (%)				
කොළඹ නගරය	43.1	41.7	-5.6	-3.5
සමස්ත දිවයින	25.2	24.9	-1.2	-1.2
පිරිසිදු පානීය ජල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය (ප්‍රතිශතය) (අ)	89.3	90.6	1.7	1.5
නල ජල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය (ප්‍රතිශතය) (අ)	49.2	50.5	3.1	2.6

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය
 (ආ) වසර අවසානයේ දී
 (ඇ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ගෘහ ඒකක ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණය - 2016 මත පදනම් වූ සංසන්දනාත්මක අගය සියයට 88.8 ක් වේ.
 (ඈ) අනෙකුත් බලයලත් ආයතන මගින් කළමනාකරණය කරනු ලබන පද්ධති ද ඇතුළත්ව

මණ්ඩලය විසින් නාගරික තදාසන්න ප්‍රදේශ හා ග්‍රාමීයව ප්‍රදේශ කිහිපයක් ආවරණය කරමින් ප්‍රතිලාභීන් මිලියන 1.7 පමණ ඉලක්ක කර ගනිමින් ප්‍රමුඛ ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘති 13 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

2018 වසරේ දී ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය අධීක්ෂණය කිරීමට මට්ටමක පැවතියේය. ප්‍රධාන වශයෙන් වසර තුළදී නව සම්බන්ධතා ඉහළ ප්‍රමාණයක් ලබා දීම හේතුවෙන් සමස්ත ආදායම රුපියල් බිලියන 24.8 ක් දක්වා සියයට 4 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් හා නඩත්තු වියදම් ද බිලියන 27.7 ක් දක්වා සියයට 11.4 කින් ඉහළ ගියේය. ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් 2017 වසරේ වාර්තා කළ මෙහෙයුම් ලාභයට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1.8 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. විදුලි ගාස්තු, ණය සේවා වියදම් හා වැටුප් හා වේතන සඳහා වූ වියදම් ඉහළ යෑම ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය දුර්වල වීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑවේය.

ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති රැසක ඉදිකිරීම් කටයුතු 2018 වසරේ දී සිදු විය. මහවැලි මහ සැලැස්මෙහි ප්‍රධාන අංගයක් වූ මොරගහකන්ද කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ, ඉඩම් හෙක්ටයාර් 82,000 කට යල

මහ දෙකන්නයේ ජල පහසුකම් සැලසීමට සහ උතුරු, උතුරු මැද, නැගෙනහිර හා වයඹ පළාත්වල හෙක්ටයාර් 5,000 ක නව භූමියක කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීමේ අරමුණින් සම්පූර්ණ කරන ලදී. තවද, මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට ජල විදුලිය මෙගාවොට් 25 ක් එක් කිරීමට ද නියමිතය. මේ අතර, කඳු සහිත භූමියේ කළු ගඟ ජලාශය හා මොරගහකන්ද ජලාශය අතර, ජලය ගෙන යන කිලෝමීටර 8 ක උමං මාර්ගයකින් යුතු කිලෝමීටර 9 ක් දිග ඇල මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු වසර තුළදී ආරම්භ කරන ලදී. 2018 වසරේ දී දැදුරු ඔය ජලාශ ව්‍යාපෘතිය, මැණික් ගඟ ජලාශ ව්‍යාපෘතිය සහ රඹුක්කන් ඔය ජලාශ ව්‍යාපෘතිය වැනි ජලාශ ව්‍යාපෘති රැසක් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තවද, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවේ විෂය පථයට අයත් උමා ඔය පහළ ගංගාධාර ව්‍යාපෘතිය 2018 වසරේ දී සියයට 72 ක භෞතික ප්‍රගතියක් වාර්තා කළේය. මේ අතර, මහජනතාව හා අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් ගංවතුර තත්ත්වයන්ගෙන් ආරක්ෂා කිරීම උදෙසා 2018 වසරේ දී කැලණි ගං ඉවුරු බැම් ආරක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන ලදී. එමෙන්ම, යටිතල පහසුකම් දේශගුණික විපර්යාස වලට ඔරොත්තුදීම ඉහළ නැංවීම සඳහා, දේශගුණික බලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (CRIP) 2018 වසරේ දී රට තුළ ප්‍රධාන වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම 21 ක් ආවරණය කරමින් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක විය.

3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරීත්වය

සෞඛ්‍ය

සෞඛ්‍ය සේවා ලබාදීම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා රජය 2018 වසරේදී ද අධීක්ෂණ ක්‍රියාත්මක විය. ඒ අනුව, රෝහල්වල හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකක වැඩිදියුණු කිරීම, කළුබෝවිල ශික්ෂණ රෝහලේ සහසු වාට්ටු සංකීර්ණය ඉදිකිරීම සහ කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ හෙද පීඨයක් ඉදිකිරීම ආදී විවිධ භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහන් 2018 වසර තුළදී ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වසර තුළදී, කරාපිටිය, අම්පාර සහ යාපනය රෝහල්වල විශේෂිත ළමා සායන සංකීර්ණ පිහිටුවීමේ කටයුතු ද අධීක්ෂණ ක්‍රියාත්මක විය. තවද, සෞඛ්‍ය අංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද විවිධ වැඩසටහන්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2018 වසරේදී ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් ශ්‍රී ලංකාව රුබෙල්ලා සහ සංජානනීය රුබෙල්ලා සහලක්ෂණය (Congenital Rubella Syndrome) ප්‍රමාණවත් ලෙස පාලනය කරන ලද රටක් ලෙස පිළිගෙන ඇත. සෞඛ්‍ය

අංශයේ තාවකාලික දත්තවලට අනුව 2018 වසර අවසානය වන විට පුද්ගලයින් 1,000 කට ඇදුන් 3.5 ක් වන පරිදි රජයේ රෝහල් 613 ක් පැවතුණි. තවද, 2018 වසර අවසානය වන විට පුද්ගලයින් 1,035 දෙනෙකුට එක් සුදුසුකම්ලත් වෛද්‍යවරයෙක් සහ පුද්ගලයින් 599 දෙනෙකුට එක් හෙද සේවකයෙක් බැගින් රජයේ රෝහල්වල සේවය කළහ.

වසර තුළදී ඉන්ද්‍රවෛන්සාව, ඩෙංගු සහ මී උණ ආදී බෝවන රෝග ව්‍යාප්තවීම පාලනය කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. 2018 වසරේදී පැන නගින ලද සෘතුමය ඉන්ද්‍රවෛන්සා වසංගත තත්ත්වය මගින් සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයට අහියෝග රැසක් එල්ල කරන ලදී. ඒ අනුව, වසර තුළදී ඉන්ද්‍රවෛන්සා රෝගයට සමාන රෝග ලක්ෂණ වලින් යුත් රෝගීන් 108,158 දෙනෙක් වාර්තා වූ අතර, ඉන්ද්‍රවෛන්සා රෝගය හේතුවෙන් මරණ 41 ක් සිදු විය. 2018 වසරේ මැයි සහ ජූනි මාස වලදී ඉන්ද්‍රවෛන්සා රෝගයට සමාන රෝග ලක්ෂණවලින් යුත් රෝගීන් විශාල සංඛ්‍යාවක් දකුණු පළාතෙන් වාර්තා විය. දරුවන්, වයස්ගත පුද්ගලයින්, ගර්භනී මව්වරුන් සහ නිධන්ගත රෝගවලින් හා උගණ ප්‍රතිශක්තියෙන් යුත් රෝගීන් ඉන්ද්‍රවෛන්සා වෛරසයට වැඩි වශයෙන් ගොදුරුවීමේ ප්‍රවණතාවක් පැවතුණි. එබැවින්, ඉන්ද්‍රවෛන්සා වසංගත තත්ත්වය පැතිරීම පාලනය කිරීමේ අරමුණින් 2018 වසරේ මැයි මාසයේදී දකුණු පළාතේ පෙර පාසල් සහ අධ්‍යාපන

කලාප හයක පිහිටි ප්‍රාථමික පාසල් තාවකාලිකව වසා තබන ලදී. සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම, නියාමනයකින් යුතුව ප්‍රතිවෛරස ඖෂධ හා පෞද්ගලික ආරක්ෂණ උපකරණ ලබාදීම ඉන්ද්‍රවෛන්සා වසංගතය පාලනය කිරීමට බැඳී සිටින කාර්යමණ්ඩලය පුහුණු කිරීම ආදී ක්‍රමවේද මගින් 2018 ජූනි මස අවසානය වන විට, මෙම වසංගත තත්ත්වය පාලනය කරන ලදී. මේ අතර, ඩෙංගු රෝග ව්‍යාප්තිය පෙර වසරේදී වාර්තා වූ රෝගීන් 186,101 ට සාපේක්ෂව රෝගීන් 51,591 දක්වා සියයට 72.3 කින් සැලකිය යුතු පහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. 2018 වසරේදී තද මෝසම් වැසි වලට පසුව ජූනි, ජූලි, නොවැම්බර් සහ දෙසැම්බර් යන මාසවලදී ඩෙංගු රෝගීන් වැඩි ප්‍රමාණයක් වාර්තා විය. වසංගත රෝග විද්‍යා ඒකකය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩිදියුණු කරන ලද ආවේක්ෂණ සහ රෝග කළමනාකරණය ආදී විවිධ වැඩසටහන් හේතුවෙන් ඩෙංගු රෝගය ආශ්‍රිත මරණ සංඛ්‍යාවද 2017 වසරේදී වාර්තා වූ සියයට 0.24 සිට සියයට 0.11 දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, ප්‍රාදේශීය වශයෙන් උද්ගත වන වසංගත තත්ත්ව වලදී ක්ෂණිකව උපයෝගී කර ගත හැකි වනු පිණිස, අමතර උපකරණ හා පුහුණුව ලත් හදිසි ප්‍රතිකාර කණ්ඩායම්වලින් සමන්විත විශේෂිත ඒකක රෝහල් කිහිපයක ස්ථාපනය කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. තවද, නිරතුරුවම දියත් කරන ලද පිරිසිදු කිරීමේ වැඩසටහන්, මදුරුවන් බෝවන ස්ථාන ඇතිවීම වළක්වනු පිණිස පෞද්ගලික හා රජයේ පරිශ්‍ර නිරීක්ෂණයට ලක් කිරීම හා නීතිමය පියවර ගැනීම මෙන්ම නිරන්තරව සිදු කරන ලද දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් තුළින් මදුරුවන් බෝවීම පාලනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කරන ලදී. තවද, ඉහළ අවදානමක් පවතින ප්‍රදේශවල මදුරුවන් බෝවන ස්ථාන හඳුනා ගැනීම හා විනාශ කිරීම පිණිස, අදියර කිහිපයක් යටතේ බඳවාගත් මදුරු මර්දන ක්ෂේත්‍ර සහායකයින් 1,287 දෙනෙකු ද යොදවන ලදී. මේ අතර, මී උණ රෝග ව්‍යාප්තිය, පෙර වසරේ දී වාර්තා වූ රෝගීන් 3,626 ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී රෝගීන් 5,249 ක් දක්වා සියයට 44.8 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මී උණ රෝගය මර්දනය කිරීම පිණිස වන ජාතික ව්‍යාපාරය මගින් මී උණ වැළඳුණු රෝගීන් සංඛ්‍යාව අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට මෙන්ම ඒ ආශ්‍රිත මරණ හා වසංගත තත්ත්ව ඇතිවීම වැළැක්වීම යන දෙඅංශය වෙතම අවධානය යොමු කරන ලදී. මෙරට තුළ නිතර ඇති වන බෝවන රෝග වසංගත තත්ත්ව මගින් වාහක පාලන වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම, පොදු මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ

3.8 සංඛ්‍යා සටහන
සෞඛ්‍ය සේවයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2017 (අ)	2018 (ආ)
1. රාජ්‍ය අංශය		
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	612	613
ඇදුන් සංඛ්‍යාව	76,569	76,774
ප්‍රාථමික වෛද්‍ය සත්කාර ඒකක	506	506
වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	20,349	20,947
සහකාර වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	910	895
හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	34,221	36,165
උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	9,218	෭,෭෩.
2. ආයුර්වේද		
රෝහල් සංඛ්‍යාව	104	109
ඇදුන් සංඛ්‍යාව	5,169	4,365
සුදුසුකම්ලත් ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	1,381	1,896
ලියාපදිංචි ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (ඇ)	23,206	25,431
3. රජයේ මුළු සෞඛ්‍ය වියදම (රු. බිලියන)	196.8	218.5
පුනරාවර්තන වියදම	161.3	180.6
ප්‍රාග්ධන වියදම	35.5	37.9

(අ) සංශෝධිත මූලයන්: සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය
 (ආ) තාවකාලික වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය
 (ඇ) ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවේ ලියාපදිංචි වි ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව මුදල් අමාත්‍යාංශය

ව්‍යාපාර දියත් කිරීම සහ අවශ්‍ය ඖෂධ හා එන්නත් තොග ප්‍රමාණවත් පරිදි පවත්වාගෙන යෑම වැනි වසංගත තත්ත්වයන් සඳහා සූදානම් වීමේ කටයුතු සිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරනු ලබයි. දිගුකාලීනව සැලකීමේදී, නිතර ඇති වන මෙම වසංගත රෝග මර්දනය කිරීමට වෛද්‍ය හා පරිපූරක වෛද්‍ය අධ්‍යාපනය සඳහා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික දෙපාර්තමේන්තු ආයෝජන තුළින් සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ කාර්ය මණ්ඩලය ඉහළ නැංවීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

උග්‍ර හා නිදන්ගත බෝනෝවන රෝග වැළැක්වීම සහ පාලනය කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් ආරම්භ කරන ලද වැඩසටහන්, වසර තුළදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වෙනස්වීමට භාජනය වන, මෙරට ජනගහන, සමාජ - ආර්ථික හා ජීවන රටා හේතුවෙන් බෝනෝවන රෝග ව්‍යාප්තවීම සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයට අභියෝගයක් බවට පත්ව ඇත. ඒ අනුව, සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් බෝනෝවන රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා වන මූලික ප්‍රතිකාර පහසුකම් ශක්තිමත් කරන ලද අතර, දැනුම්වත් කිරීමේ සැසි ද පවත්වන ලදී. ජාතික පෝෂණ මාසයේදී පොදු මහජනතාවගේ දැනුම්වත්භාවය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් 'උදරය ආශ්‍රිත ස්ථූලභාවය මැඩලීමේ නිවැරදි ක්‍රමවේදය' යන තේමාව යටතේ වැඩසටහනක් කොළඹ දී පවත්වන ලදී. මේ අතර, තෝරාගත් ඖෂධ වර්ග සහ වෛද්‍ය උපාංගවල මිල ගණන් නියාමනය කිරීමට රජය විසින් පියවර ගන්නා ලදී. 2018 වසරේ දී සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් මන්දපෝෂණය ආශ්‍රිත ගැටළුවලට පිළියම් යෙදීමේ අරමුණින්, මෙරට පෝෂණ තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම පිණිස දිස්ත්‍රික් පෝෂණ ක්‍රියාකාරී සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ගුරුවරුන් පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන් තුළින් පෙර පාසල්වල පෝෂණ තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආදී පියවර ගන්නා ලදී. මීට අමතරව සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ පෝෂණ ගැටලුවලින් පෙළෙන දරුවන්ගේ පුද්ගලික පෝෂණ මට්ටම් නිරීක්ෂණය කිරීම පිණිස පෝෂණ ආවේක්ෂණය ශක්තිමත් කිරීම, මධ්‍යස්ථ උග්‍ර මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන දරුවන් සඳහා 'ත්‍රිපෝෂ' වල ඇතුළත් ශක්තියට වඩා වැඩි ශක්තියක් අඩංගු නව අතිරේක ආහාරයක් හඳුන්වාදීම පිණිස නියමු පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ පෝෂණ නියාමන කමිටුවක් පිහිටුවීම ආදිය සිදු කරන ලදී.

අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය, විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල, ප්‍රබල සෞඛ්‍ය ගැටලුවක්ව පවතී. 2017 වසරේ දී වාර්තා වූ 27,530 ක් වූ අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගීන් සංඛ්‍යාවට සාපේක්ෂව 2018 වසර අවසානයේ දී රෝගීන් ගණන 28,114 ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇති අතර, රෝග ව්‍යාප්තිය, එනම්, නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය/අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය වැළඳුණු පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව සමස්ත ජනගහනයට දක්වන අනුපාතය, සියයට 0.88 ක් විය. නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය/අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය කල්තබා හඳුනා ගැනීම පිණිස වැඩි අවදානමක් සහිත ප්‍රදේශවල ජීවත්වන වයස අවුරුදු 20 ට වඩා වැඩි පුද්ගලයින්ගේ රුධිර පරීක්ෂා සිදු කිරීම මෙම වසරේදී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතර, වැඩි අවදානම් සහිත ප්‍රදේශවල නව වකුගඩු ඒකක 13 ක් ඉදිකිරීමේ කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලද අතර, බදුල්ල, යාපනය, හම්බන්තොට, ත්‍රිකුණාමලය සහ මඩකපුව රෝහල්වල තවත් වකුගඩු ඒකක පහක් පිහිටුවීම මේ වසරේ දී ආරම්භ කරන ලදී. මෙයට අමතරව, නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය/අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය ව්‍යාප්තව ඇති ප්‍රදේශවල ස්ථාපනය කරන ලද රුධිර කාන්දුකරණ ඒකක 16 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු මේ වන විට අවසන් කර ඇති අතර, හෝමාගම සහ පුත්තලම මූලික රෝහලේ තවත් රුධිර කාන්දුකරණ ඒකක දෙකක් ඉදිකිරීමේ කටයුතු මේ වන විට සිදු කෙරෙමින් පවතී. තවද, අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයට මූලික වන හේතු හඳුනා ගැනීම පිණිස සිදු කරනු ලබන පර්යේෂණ කටයුතු තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වන අතර, රෝගීන් 5,000 ක නියැදියක් සඳහා මූලික ඇගයීම් කටයුතු 2018 වසරේ දී අවසන් කර ඇත.

සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීමේ වැදගත් කාර්යභාරයක් පෞද්ගලික අංශය මගින් 2018 වසරේදී ද අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. 2018 වසර අවසානය වන විට, ඇඳන් 454 කින් සමන්විත පෞද්ගලික ආයුර්වේද රෝහල් 23 ක් ද ඇතුළත්ව, ඇඳන් 5,120 කින් සමන්විත ලියාපදිංචි පෞද්ගලික රෝහල් 200 ක් ක්‍රියාත්මක විය. ආදායම් මට්ටම් ඉහළ යෑම, බෝවන රෝග ව්‍යාප්තිය වැඩිවීම සහ වයස්ගත ජනගහනය වර්ධනය වීම සමඟ පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවය සඳහා වන ඉල්ලුම කාලයත් සමඟ සීඝ්‍රයෙන් වැඩිවෙමින් පවතී. මෙවන් පසුබිමක් තුළ, පෞද්ගලික අංශයේ සේවා සැපයීම වර්ධනය වීමට පහසුකම් සලසන අතරම, සපයනු

3.9 රූප සටහන

2018 වසරේ අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍ය අංශ සංකීර්ණයක් ලෙස

2018 වසර තුළදී සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කරගත් ප්‍රතිපත්ති හා ප්‍රතිසංස්කරණ අඩවිවල ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

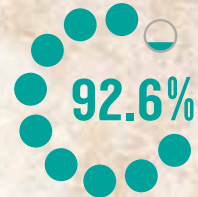
අධ්‍යාපනය සඳහා රජයේ වියදම
2018 වසරේදී රු.බිලියන 267.6ක් දක්වා වැඩි විය.

අධ්‍යාපනය සඳහා ගෘහස්ථ පරිභෝජනය රු.බිලියන 118.9 දක්වා සියයට 9.8 කින් ඉහළ ගියේය.

ප්‍රාථමික ශුද්ධ ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය 2018 වසරේදී 91.8 වූ අතර, එය 2017 වසරේදී 93.9 විය*.

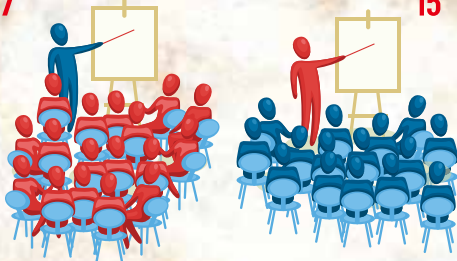
ද්විතියික ශුද්ධ ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය 2018 වසරේදී 93.5 වූ අතර, එය 2017 වසරේදී 95.8 විය*.

2017 වසර වන විට සාක්ෂරතාව

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය

රජයේ පාසල් 17 වෙනත් පාසල්* 15

මිලියන 4.2

රජයේ පාසල්වල සිසුන් සංඛ්‍යාව

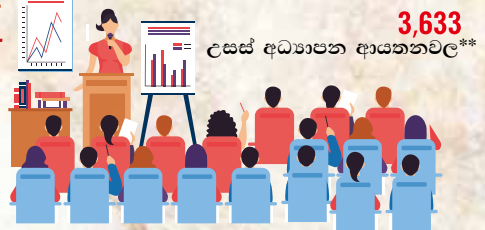

199 දහසක්

වෙනත් පාසල්වල සිසුන් සංඛ්‍යාව*

විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය

සිසුන් සංඛ්‍යාව 94,681 විශ්වවිද්‍යාලවල 61,150 තානිසික සහ වෘත්තීය අධ්‍යාපනය 24,453 විවෘත විශ්වවිද්‍යාලවල

උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල** 3,633

සෞඛ්‍ය අංශය පුළුල් කිරීම සඳහා රජය 2018 වසරේදී ද අඩවිවල ක්‍රියාත්මක විය.

වෛද්‍යවරු සංඛ්‍යාව 20,947 සෑම 1,035 දෙනෙක් සඳහාම එක් වෛද්‍යවරයෙක්***

හෙද සේවක සංඛ්‍යාව 36,165 සෑම 599 දෙනෙක් සඳහා එක් හෙද සේවකයෙක්***

පෞද්ගලික අංශය සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම සඳහා අඛණ්ඩ වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය.

ලියාපදිංචි ආයුර්වේද රෝහල් සංඛ්‍යාව 109

ලියාපදිංචි ආයුර්වේද වෛද්‍යවරු සංඛ්‍යාව 25,431

රජයේ රෝහල් සංඛ්‍යාව 613

ලියාපදිංචි පෞද්ගලික රෝහල් සංඛ්‍යාව 200

රෝහල්වල ඇඳුන් සංඛ්‍යාව

පෞද්ගලික 5,120

රජයේ 76,744

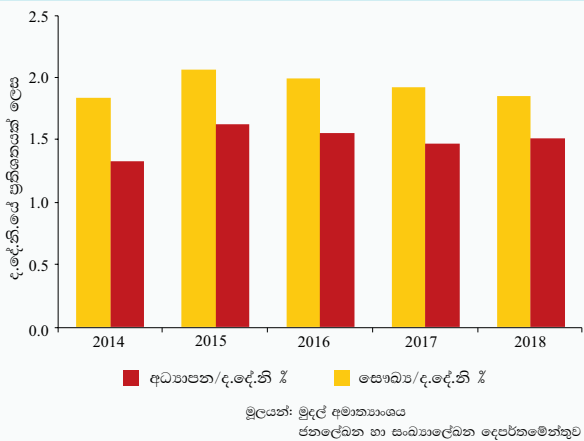
ආයුර්වේද 4,365

* ජාත්‍යන්තර පාසල් හැර
** විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ විෂයපථයට අයත් ආයතන
*** රජයේ

3

3.10 රජය සටහන

සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම්

ලබන සේවාවන්හි ගුණාත්මක ප්‍රමිතිය තහවුරු කිරීම, සාධාරණ තරගකාරිත්වයක් ඇති කිරීම, තරගකාරී මිල ගණන් පවත්වාගෙන යාම සහ පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා සපයන්නන් විසින් රෝගීන් සුරාකෑම වළක්වාලීම සඳහා පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය අංශය නියාමනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් පිරික්සීම, නිරීක්ෂණ වාරිකා සිදු කිරීම, පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන පිළිබඳ විධිමත් තොරතුරු පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීම, පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන ලියාපදිංචි කිරීම හා ලියාපදිංචිය අලුත් කිරීම, ව්‍යාපෘති යෝජනා ඇගයීමෙන් පසුව නව පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන ස්ථාපනය කිරීම සඳහා මූලික අනුමැතිය ලබා දීම මෙන්ම, විමර්ශනය කිරීම සහ පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතනවලට එරෙහිව ක්ෂණිකව නිවැරදි කිරීමේ පියවර ගැනීම තුළින් පැමිණිලි හැසිරවීමේ ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීම ආදී කටයුතුවල බහුලව යෙදී ඇත. පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය අංශයේ වර්ධනයට බාධා ලෙස පවතින එක් ප්‍රධාන සාධකයක් වන්නේ, සෞඛ්‍ය රක්ෂණ ප්‍රමාණවත් ලෙස ව්‍යාප්තව නොතිබීම හේතුවෙන් එම සේවා සඳහා වන වියදම පොදු ජනතාවට දැරීමට අපහසු වීමයි. මේ සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේදී ශීඝ්‍රයෙන් වියපත් වන ජනගහනයක් සිටින පසුබිමක් තුළ ගෘහ ඒකක මත පැටවෙන පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා පිරිවැය පීඩනය අඩු කිරීම සඳහා, විශේෂයෙන්ම ඉහළ මැදි ආදායම් කාණ්ඩ අතර, සෞඛ්‍ය රක්ෂණ ප්‍රවර්ධනය කිරීම වැදගත් වේ.

අධ්‍යාපනය

2018 වසරේදී සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය ඉහළ නැංවීම සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය මූල පිරිමි සහ අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදුකර ගෙන යන ලදී. ඒ අනුව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින්, අදාළ

පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහයෝගය ඇතිව, රජයේ ප්‍රතිපත්ති වැඩසටහනට සමගාමීව 2018-2025 කාලපරිච්ඡේදය සඳහා මධ්‍ය කාලීන උපාය මාර්ග සැලැස්ම සකස් කරන ලදී. අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ සාධාරණත්වය ඉහළ නැංවීම සහ සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකඛව වැඩිදියුණු කිරීම ද ඇතුළුව ප්‍රධාන අංශ හතරක් යටතේ මෙම සැලසුම සංවිධානය කර ඇත. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය සහ නිපුණතා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය සමඟ එක්ව 2018 වසරේදී ‘සහතික කරන ලද වසර 13 ක අධ්‍යාපනයක් ලබාදීමේ’ වැඩසටහන ඉලක්ක කර ගනිමින් කටයුතු සිදු කරන ලදී. මෙම වැඩසටහන යටතේ සිසුන්ට පොදු සහ ව්‍යවහාරික අංශ ඇතුළත් වන වෘත්තීය විෂය ධාරාවක් හැදෑරීමට අවස්ථාව ලැබේ. 2017 වසරේදී ආරම්භ කරන ලද නියමු ව්‍යාපෘති 2018 වසර වන විට පාසල් 195 ක් තුළ ක්‍රියාත්මක විය. මෙම නියමු ව්‍යාපෘති යටතේ වැඩිමුළු සහ දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම, භෞතික සම්පත් සැපයීම, සිසුන් ඇතුළත් කිරීම සහ ගුරුවරු පුහුණු කිරීම හා බඳවා ගැනීමේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතර, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් 4 වන මට්ටමට සමාන සහතිකයක් ලබාදීමට නිපුණතා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය හා එක්ව වෘත්තීය විෂය ධාරාව යටතේ දෙවන වසරේ ඉගෙනුම ලබන සිසුන් සඳහා පුහුණු අවස්ථා සලසා දීමට පියවර ගන්නා අතරම, පෞද්ගලික අංශයද ඇතුළුව අනෙකුත් අදාළ ආයතන සමඟ මූලික සාකච්ඡා වල නිරත විය. 2018 වසරේදී ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් සහතික කරන ලද වසර 13 ක අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමේ වැඩසටහන යටතේ වෘත්තීය විෂයයන් සඳහා ඒකක 26 ක් සකස් කිරීම ද ඇතුළත්ව විෂයමාලා සංවර්ධනය ඉලක්ක කරගත් පියවර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

කාර්ය මණ්ඩලය පුළුල් කිරීම සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් හරහා සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකඛාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා ප්‍රයත්න දරන ලදී. 2018 වසරේදී අධ්‍යාපන කාර්ය මණ්ඩලය පුළුල් කිරීමට ජාතික පාසල් සඳහා ගුරුවරු 867 ක් සහ පළාත් පාසල් සඳහා ගුරුවරු 1,319 ක් වශයෙන් ගුරුවරු 2,186 ක් බඳවා ගන්නා ලදී. තවද, රජයේ පාසල්වල සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකඛව පවත්වාගෙන යාම සඳහා වසර තුළදී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය, පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තු, කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාල සහ කොට්ඨාස අධ්‍යාපන කාර්යාල මගින් ගුරුවරු 24,260 ක් පමණ සහ පාසල් 8,150 ක් බාහිරව ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. අධ්‍යාපනවේදීන්ගේ හා පරිපාලකයන්ගේ

3

නිපුණතා සංවර්ධනය කිරීමට මානව සම්පත් සංවර්ධන වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. තෝරාගත් විශේෂ අධ්‍යාපන ගුරුවරු ඔව්සම්, බ්‍රේල් සහ පරිගණක අධ්‍යාපනය සඳහා පුහුණු කරන ලද අතර, ඉගෙනුම් අපහසුතා සහිත සිසුන්ට අධ්‍යාපනය ලබාදීමට ප්‍රාථමික පාසල් ගුරුවරු 140 ක් සඳහා කුසලතා පුහුණුවක් ලබා දෙන ලදී. මේ අතර, විද්‍යා, තාක්ෂණ, ඉංජිනේරු විද්‍යා සහ ගණිත අධ්‍යාපනයට අදාළව ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සඳහා සැලැස්මක් සකසන ලද අතර, එය ජාතික අධ්‍යාපන කොමිසමට ඉදිරිපත් කරන ලදී. විද්‍යා අධ්‍යාපනයේ තත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට පාසල් සඳහා සපයන ලද ජංගම රසායනාගාර කට්ටල භාවිතය පිළිබඳව දෙවන වර්ගයේ පාසල් 3,000 ක විදුහල්පතිවරු පුහුණු කරන ලදී. 'ළඟම පාසල හොඳම පාසල' වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති ද ඇතුළත්ව රජය විසින් සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රියාකාරකම් වල නිරතව සිටින ආයතන වල භෞතික යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම අඛණ්ඩව සිදුකර ගෙන යන ලදී. වසරක් පාසා අලුත් කෙරෙන මෙම බහුවාර්ෂික සැලැස්ම යටතේ මෙම වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක වූ කාර්යයන් අතර තාක්ෂණික විද්‍යාගාර සහ තාක්ෂණික පීඨ සංවර්ධනය කිරීම ඇතුළත් විය. මීට අමතරව පාසල් ගොඩනැගිලි 6,000 ක් අළුත්වැඩියා කිරීම සහ නව පංති කාමර 5,600 ක් ඉදිකිරීමට අදාළ කටයුතු වසර තුළදී සිදු කරන ලදී. මේ අතර, කොළඹ ජාතික පුස්තකාලය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් රුපියල් මිලියන 250 ක මුදලක් වෙන් කරන ලදී.

වසර තුළදී පරිගණක පහසුකම් සහ තොරතුරු තාක්ෂණ අධ්‍යාපනය පුළුල්කිරීම ඉලක්ක කරගත් විවිධ ක්‍රියාකාරකම් වල ප්‍රගතියක් ඇති විය. ඩිජිටල් අධ්‍යාපනය හඳුන්වාදීම සඳහා ඩිජිටල් පංති කාමර 350 ක් පිහිටුවීමේ මූලික වැඩසටහනක් 2018-2019 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී සැලසුම් කරන ලදී. අන්තර්ජාල භාවිතය ඉහළ යාමත් සමඟ පාසල් මට්ටමෙන් අන්තර්ජාල ආරක්ෂාව සඳහා සුදානම් සහිත කණ්ඩායම් ස්ථාපිත කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලද අතර, සයිබර් ආරක්ෂාව සහ ඒ ආශ්‍රිත වෙනත් කරුණු පිළිබඳව පුහුණුකරුවන් 700 ක් මේ යටතේ පුහුණු කරන ලදී. මේ අතර, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණ අධ්‍යාපනය සඳහා ජාතික සැලැස්මක් සැකසීමේ ක්‍රියාවලියෙහි නිරත විය. මේ අතර රුපියල් බිලියන 3.6 ක සමස්ත වියදමක් දරමින් රජය විසින් වසර තුළදී වවුචර පත් මගින් පාසල් සිසුන් මිලියන 4.3 කට පමණ නොමිලේ නිල ඇඳුම් ලබා දීමටත්, සිසුන් 720,000 ක් සඳහා සපත්තු බෙදාදීමටත් අඛණ්ඩව

3.9 සංඛ්‍යා සටහන
සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2017 (අ)	2018 (ආ)
1. මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	11,053	11,039
රජයේ පාසල්	10,194	10,174
ප්‍රාථමික පාසල්	4,059	4,032
ද්විතියික පාසල්	6,135	6,142
ඉන්, ජාතික පාසල්	353	353
වෙනත් පාසල්	859	865
පිරිවෙන්	753	759
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	106	106
2. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව	4,446,401	4,412,695
රජයේ පාසල්	4,165,964	4,213,729
වෙනත් පාසල්	199,334	198,966
පිරිවෙන්	62,872	60,440
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	136,462	138,526
ජාත්‍යන්තර පාසල්	81,103	෭෭,෩෦෦
3. මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	263,934	260,434
රජයේ පාසල්	241,591	247,174
වෙනත් පාසල්	12,969	13,260
පිරිවෙන්	6,414	6,477
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	6,555	6,783
ජාත්‍යන්තර පාසල්	9,374	෭෭,෩෦෦
4. නව ඇතුළත්කර ගැනීම් (ඇ)	322,135	327,764
5. ශිෂ්‍ය / ගුරු අනුපාතය		
රජයේ පාසල්	17	17
වෙනත් පාසල්	15	15
ජාත්‍යන්තර පාසල්	9	෭෭,෩෦෦
6. ප්‍රාථමික ශුද්ධ ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (1-5 ශ්‍රේණි)	93.90	91.83
7. ද්විතියික ශුද්ධ ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (6-11 ශ්‍රේණි)	95.80	93.48
8. වයස් විශේෂිත ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (1-9 ශ්‍රේණි)	96.28	92.75
9. ගුරු පුහුණු මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	8	8
10. වසර තුළ දී පුහුණු කළ ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	2,553	2,027
11. ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ සංඛ්‍යාව	19	19
පුහුණුව ලත් මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	8,014	9,746
වසර තුළ දී පුහුණුව නිමකළ ගුරු සංඛ්‍යාව	2,602	1,650

(අ) සංශෝධිත මූලය: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
 (ආ) නාවකාලික
 (ඇ) රජය විසින් අනුමත පෞද්ගලික පාසල් සහ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත ළමුන් සඳහා වූ පාසල් (මෙයට සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ ජාත්‍යන්තර පාසල් අයත් නොවේ).
 (ඈ) රජයේ පාසල් සඳහා පමණි.

කටයුතු කරන ලදී. පළමුවන ශ්‍රේණියේ සිට 13 වන ශ්‍රේණිය දක්වා ඉගෙනුම ලබන, වයස අවුරුදු 5 සිට 19 දක්වා සියලුම සිසුන් සඳහා ලෙඩරෝග, අනතුරු හා අනෙකුත් තුවාල සිදුවීම් සඳහා ප්‍රතිලාභ ලබාදෙන 'සුරක්ෂා' රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමය මගින් වසර තුළදී රුපියල් මිලියන 480 ක වටිනාකමකින් යුතු රක්ෂණ ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන ලදී.

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය සඳහා රාජ්‍ය නොවන ආයතන වල මැදිහත්වීම 2018 වසරේදී අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. 2018 වසරේදී රාජ්‍ය නොවන සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන සේවා ආයතනික රාමුව තුළ පෞද්ගලික පාසල් (ජාත්‍යන්තර පාසල් හැර) 106 ක් සහ පිරිවෙන් 759 ක් අන්තර්ගත විය. ජාත්‍යන්තර පාසල් හැර පෞද්ගලික පාසල්වල අධ්‍යාපනය ලබන සිසුන් සංඛ්‍යාව 2018 වසරේදී 138,526 ක් දක්වා සියයට 1.5 කින් ඉහළ ගිය අතර, පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය හදාරන සිසුන් සංඛ්‍යාව 60,440 ක් දක්වා සියයට 3.9 කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, 2018 වසරේදී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් සිදුකරන ලද සමීක්ෂණයකට අනුව වසර තුළදී ජාත්‍යන්තර පාසල් 294 ක් මගින් අධ්‍යාපනය ලබාදෙන ලදී. අධ්‍යාපනික සේවය සඳහා වැඩිවන ඉල්ලුමට සරිලන පරිදි සේවා සැපයීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගීත්වය ඉහළ යෑම හමුවේ, සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක බව තහවුරු කිරීම

3.10 සංඛ්‍යා සටහන
විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ (අ)

ශීර්ෂය	2017 (අ)	2018 (අ)
1. විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15
2. අනෙකුත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සංඛ්‍යාව	19	19
3. ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (උපාධි අපේක්ෂක) (අ)		
විශ්වවිද්‍යාල (ඉ)	88,527	94,681
ආයතන	3,423	3,633
විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය	24,346	24,453
4. මුළු කාර්යමණ්ඩලය (සියලුම විශ්වවිද්‍යාලවල)		
අධ්‍යයන	5,669	5,940
අනධ්‍යයන	11,638	12,232
5. ශිෂ්‍ය / ගුරු අනුපාතය	17.7	18.4
6. වයස් විශේෂිත උපාධි අපේක්ෂක ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 19-23) (අ)	7.1	7.5
7. අ.පො.ස. උසස් පෙළ සිට විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත්වීම		
ඇතුළත්වීමට සුදුසුකම් ලැබූ ප්‍රමාණය (%)	60.99	64.40
සුදුසුකම් ලැබුවන්ගෙන් ඇතුළත් වූ ප්‍රමාණය (%)	19.10	19.10
8. උපාධිලත් සංඛ්‍යාව (ඊ)		
පුළුල් උපාධි	36,136	෧෭.෩.
පශ්චාත් උපාධි	26,015	෧෭.෩.
පශ්චාත් උපාධි	10,121	෧෭.෩.
9. පුළුල් උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත්වීම් (උ)	30,668	31,451
10. විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත්වීම සඳහා සුදුසුකම් ලැබූ සංඛ්‍යාව	160,517	163,160

මූලාශ්‍රය: විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව

(අ) විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව යටතේ පවතින විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන
 (ආ) සංශෝධිත
 (ඇ) තාවකාලික
 (ඈ) බාහිර උපාධි පාඨමාලා ඇතුළත් නොවේ.
 (ඉ) විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් නොවේ.
 (ඊ) බාහිර උපාධි හා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් වේ.
 (උ) බාහිර උපාධි හා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් නොවේ.

සඳහා මෙම සේවා සපයනු ලබන සියලු ආයතන ආවරණය කරමින් නියාමනය, අධීක්ෂණය කිරීම සහ තත්ත්ව සහතික කිරීමේ යාන්ත්‍රණය සවිමත් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

මානව ප්‍රාග්ධනයේ ගුණාත්මකභාවය ඉලක්ක කර ගනිමින් උසස් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය සහ ප්‍රවේශ වීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ ද සහාය ඇතිව රජය විසින් අඛණ්ඩව ප්‍රයත්න දරන ලදී. නව වැඩසටහන් හඳුන්වාදීම මධ්‍යයේ විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ වපසරිය යටතේ පවත්නා විශ්වවිද්‍යාල සහ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල ලියාපදිංචි වී ඇති සමස්ත මූලික උපාධි අපේක්ෂිත ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව 2018 වසරේ දී වර්ධනය විය. මේ අතර, වසර තුළදී විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් නව පීඨ දෙකක්, නව දෙපාර්තමේන්තු 27 ක් හා නව මූලික උපාධි පාඨමාලා 12 ක් සහ නව පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා හතක් සඳහා අනුමැතිය දී ඇත. නව වැඩසටහන් හඳුන්වාදීම හමුවේ උසස් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වූ ක්‍රියාමාර්ග ද ක්‍රියාත්මක විය. ඒ අනුව, වසර තුළදී උසස් අධ්‍යාපන ව්‍යාප්තිය සහ සංවර්ධනය වේගවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය දියත් කරන ලද අතර, රටේ උසස් අධ්‍යාපන අංශය සවිමත් කිරීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ තත්ත්ව ආරක්ෂණ කවුන්සිලයේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. මේ අතර, විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලයේ දැනුම වර්ධනය කිරීම සඳහා විදේශ විශ්වවිද්‍යාල සමඟ විවිධ ගිවිසුම් වලට එළඹීම මගින් අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලයට පශ්චාත් උපාධි හැදෑරීම සඳහා මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීම සිදු කර ගෙන යන ලදී. රාජ්‍ය අංශය තුළ අවස්ථා සීමිත බැවින්, පෞද්ගලික අංශය විසින් ද අධ්‍යාපන අවස්ථා සපයන ලදී. ඒ අනුව, 2018 වසර අවසානය වන විට උපාධි පාඨමාලා 122 ක් පිරිනමනු ලබන රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන 17 ක් පැවතුණි. ප්‍රතීතන සහ තත්ත්ව ආරක්ෂණ ස්ථාවර කමිටුව මගින් රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන අංශයේ ගුණාත්මකභාවය තහවුරු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලද අතර, උසස් අධ්‍යාපන කටයුතු පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වා දීමට සහ සමස්ත අංශයම එක් ආයතනයක් යටතට ගෙන ඒම සඳහා නීතිමය රාමුවක් සකස් කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, රටේ සියලුම උසස් අධ්‍යාපන ආයතන නියාමනය කරනු ලබන තත්ත්ව ආරක්ෂණ සහ ප්‍රතීතන කොමිසමක් පිහිටුවීමට මුල් පියවර ගෙන තිබේ. විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ සිදු වෙමින් පවතින මෙම සංවර්ධනයන් හමුවේ, ආර්ථිකයේ වෙනස් වන සාපේක්ෂ වාසි වලට ගැලපෙන අයුරින් උපාධිධාරීන්ගේ සුදුසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම අවධාරණය කෙරේ.

3.II සංඛ්‍යා සටහන
තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ක්ෂේත්‍රයේ
මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2017	2018 (අ)
1. ලියාපදිංචි කළ කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ආයතන සංඛ්‍යාව (ආ)	819	1,147
රාජ්‍ය	333	525
පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	486	622
2. පිළිගත් පාඨමාලා සංඛ්‍යාව	2,972	2,089
රාජ්‍ය	2,282	1,593
පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	690	496
3. ප්‍රදානය කළ ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතිකපත් සංඛ්‍යාව	65,212	61,150
කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව	6,104	8,818
ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරිය	8,798	13,755
වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය	23,890	20,810
ජාතික තරුණ සේවා සභාව	1,219	1,780
පෞද්ගලික ආයතන	25,201	15,987

(අ) තාවකාලික මූලය: තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව
 (ආ) වසර අවසානයේ දී

3

2018 වසර තුළදී ශ්‍රම බලකායේ නිපුණතා මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා අධ්‍යාපන අවස්ථා සැපයීමට කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු ක්ෂේත්‍රය අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. 2018 වසර අවසානය වන විට ලියාපදිංචි කළ රජයේ ආයතන 525 ක් සහ පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන 622 ක් වශයෙන් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු අධ්‍යාපනය සැපයීමේ නිරත විය. කාර්මික හා වෘත්තීය විෂය ක්ෂේත්‍ර වල පුළුල් පරාසයක් ආවරණය කරමින් මෙම ආයතන මගින් පිරිනමන ලද පිළිගත් පාඨමාලා ගණන 2,089 ක් විය. මේ අතර, මෙම වසර තුළදී කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු ආයතන මගින් ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතිකපත් 61,150 ක් ප්‍රදානය කර තිබුණ ද, විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතිය තුළින් උසස් අධ්‍යාපනය ලැබීමේ අවස්ථාව නොලබන තරුණ කණ්ඩායම්වලට, මේ සඳහා ඇති ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙම ක්ෂේත්‍රය තවදුරටත් පුළුල් කිරීමේ අවශ්‍යතාව පවතී. ඒ අනුව, සහතික කරන ලද වසර 13 ක අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමේ වැඩසටහන යටතේ තෝරා ගන්නා ලද තාක්ෂණ විද්‍යාල හා කාර්මික විද්‍යාල 19 ක පාඨමාලා හැදෑරීම සඳහා තෝරාගත් පාසල්වල සිසුන් යොමු කිරීමට නියමිතය. 2018 වසරේ දී, ශීඝ්‍රයෙන් වෙනස් වන තාක්ෂණය සමඟ අනුගත වීමට සහ කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු උපාධිධාරීන්ගේ රැකියා අවස්ථා ඉහළ නැංවීම සඳහා තෘතීයික හා වෘත්තීය

අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව මගින් කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු වැඩසටහන් තාර්කිකරණය කිරීම පිණිස වැඩසටහන් හඳුන්වා දීමට වාර්තාවක් කෙටුම්පත් කරන ලදී.

නිවාස හා නාගරික සංවර්ධනය

රජය විසින් අදාළ විෂය පථයට අයත් ආයතන හරහා නිවාස හා නාගරික සංවර්ධනය වැඩිදියුණු කිරීමට 2018 වසරේ දී විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. නාගරිකරණයේ නැගී එන ප්‍රවණතා, ස්වාභාවික ආපදාවන්ගේ බලපෑම් සහ තිරසාර මානව ජනාවාස සංවර්ධනය සැලකිල්ලට ගෙන නිවාස ඉදිකිරීම් සහ සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් ජාතික නිවාස ප්‍රතිපත්තිය සංශෝධනය කිරීම ද ඇතුළත් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. 2018 වසරේ දී මෙම ප්‍රතිපත්තියේ අවසාන කෙටුම්පත අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලදී. මේ අතර, අමාත්‍යාංශය, වර්තමාන අවශ්‍යතාවන්ට ගැලපෙන ලෙස කුලී පනත සහ සහාධිපත්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරී පනත සංශෝධනය කිරීමේ කටයුතුවල නිරත විය. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය හා නාගරික ජනාවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන් සඳහා වූ අරමුදල් ද ඇතුළත්ව නිවාස ඉදිකිරීම් සහ සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ සිදු කරන කටයුතු සඳහා 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 10.2 ක භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇත. අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් සඳහා නිවාස ලබා දීම, උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල පවුල් නැවත පදිංචි කිරීම සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම වැනි මූල පිරීම් මෙම වැඩසටහන්වලට ඇතුළත් විය. මීට අමතරව, අභ්‍යන්තර අරමුදල් ලෙස රුපියල් බිලියන 1.2 ක් රැස් කරන ලද අතර, ජාතික නිවාස වැඩසටහන සඳහා වෙන් අරමුදල් මූලාශ්‍රවලින් රුපියල් මිලියන 373.8 ක මුදලක් වෙන් කර ඇත. ඉන්දියානු රජයේ මූල්‍යාධාර මගින් වසර තුළදී ආදර්ශ ගම්මාන 50 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් රුපියල් මිලියන 600 ක වියදමකින් නිවාස ඒකක 1,200 ක් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මේ අතර, ඉන්දියානු රජය විසින් නිවාස ඒකක 600 ක් ඉදිකිරීමට රුපියල් මිලියන 300 බැගින් වන තවත් ආධාර ව්‍යාපෘති හතරක් ලබා දීමට එකඟ වී ඇති අතර, ව්‍යාපෘති දෙකක් සඳහා රටවල් දෙක අවබෝධතා ගිවිසුම්වලට එළඹී ඇත. අඩු ආදායම්ලාභී නාගරික ප්‍රජාව ඉලක්ක කර ගත් 'ද්‍රුතාව නාගරික නිවාස ව්‍යාපෘතිය' 2018 වසර අවසන් වන විට

රුපියල් මිලියන 1,234 ක මූල්‍ය ප්‍රගතියක් වාර්තා කර ඇත. මේ අතර, ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ 'සැමට සෙවණ' නිවාස වැඩසටහන මගින් රටේ විවිධ ප්‍රදේශවල පවුල් 17,400 කට පමණ සෙන සලසන අතර, 2018 වසරේ දී රාජ්‍ය සේවකයන් ඉලක්ක කර ගනිමින් නිවාස ව්‍යාපෘති නවයක් ආරම්භ කරන ලදී. දේශීය ඉදිකිරීම් කර්මාන්තය සංවර්ධන කිරීම සඳහා ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් මූල පිරිමි සිදු කරන ලදී. කර්මාන්තයේ තත්ත්ව ප්‍රමිතීන් තහවුරු කිරීමට ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයන් ලියාපදිංචි කිරීම, තාක්ෂණික විගණන සේවා සැපයීම සහ තත්ත්ව කළමනාකරණ විගණකවරු ලියාපදිංචි කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. මේ අතර, ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ ශ්‍රම හිඟයට විසඳුම් සෙවීම සඳහා කර්මාන්ත ශිල්පීන් ලෙස තරුණයන් පුහුණු කිරීමට ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් 'ශිල්ප සවිය' ද ඇතුළත්ව කුසලතා සංවර්ධන වැඩසටහන් රැසක් පවත්වන ලදී.

රටේ නාගරික ප්‍රජාව සංවර්ධනය කිරීම අරමුණු කරගත් වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීමට මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය කටයුතු කළේය. මෙම මූලාරම්භ තුළ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ ගැටලු සඳහා විසඳුම් සෙවීමේ ව්‍යාපෘති ද ඇතුළත් විය. මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් බස්නාහිර පළාත් මහානගර ප්‍රධාන සැලැස්ම මගින් හඳුනාගත් ප්‍රවාහන ගැටලු විසඳීමට වාහන නවතා යා හැකි ස්ථාන (Park and ride) සංකල්පය මත පදනම් වූ බහු මාධ්‍ය ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම, බස්රථ සේවා ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සහ සංරෝධනය කිරීම, බස්රථ සඳහා ප්‍රමුඛතා මංකීරු ක්‍රියාත්මක කිරීම වැනි පියවර ගෙන ඇත. ඒ අනුව, මාකුඹුර බහු මාධ්‍ය ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානයේ සියලු ව්‍යුහාත්මක කටයුතු 2018 වසර අවසානය වන විට සම්පූර්ණ කරන ලද අතර, කඩවත බහු මාධ්‍ය ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමේ පළමු අදියරේ කටයුතු 2018 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලදී. මේ අතර, 2017 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලද පොදු ප්‍රවාහන සේවය වැඩිදියුණු කිරීම ඉලක්ක කර ගත් බස්රථ ප්‍රමුඛතා මංකීරු ව්‍යාපෘතිය 2018 වසරේදී ද අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලද අතර, එය 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී සම්පූර්ණ කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. බස්නාහිර කලාපීය සැහැල්ලු දුම්රිය සංක්‍රමණය ව්‍යාපෘතියේ පූර්ව ශක්‍යතා අධ්‍යයනය 2018

වසරේ දී අවසන් කරන ලද අතර, ශක්‍යතා අධ්‍යයනය 2019 වසර ආරම්භයේ දී නිම කිරීමට අමාත්‍යාංශය අපේක්ෂා කරයි. මේ සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේ දී සැහැල්ලු දුම්රිය සංක්‍රමණ මාර්ගයේ ඉංජිනේරු සේවා සහ ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීමට 2019 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකා රජය හා ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා නියෝජිතායතනය අතර ණය ගිවිසුමක් අත්සන් කරන ලදී. සමාජ බලපෑම් ඇගයීම සහ නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම 2019 අප්‍රේල් මාසය වන විට අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන අතර, පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් 2019 වසරේ ජූනි මාසයේදී අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. මේ අතර, පොදු ප්‍රවාහන පද්ධතිය තුළ අන්තර්ගත ගැටලු විසඳීම සඳහා සැලසුම් කර ඇති 'සහසර' ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2018 වසරේ දී අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය හිමි විය. නවීන තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් මහජනතාවට වඩාත් හොඳ බස්රථ මගී ප්‍රවාහන සේවයක් සැපයීමට මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් අපේක්ෂා කරයි. කොළඹ නාගරික ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල ජල ගැලීම් අඩු කිරීමට සහ දේශීය යටිතල පහසුකම් පුනරුත්ථාපනය, වැඩිදියුණු කිරීම හා පවත්වාගෙන යාමට කොළඹ අගනගර කලාපයේ පවතින පළාත් පාලන ආයතනවල හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම ඉලක්ක කර ගත් කොළඹ අගනගරාශ්‍රිත නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 2018 වසරේ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. කොළඹ වරාය නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට අදාළ වැඩකටයුතු 2018 වසරේදී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. 2018 වසර අවසානය වන විට, විදේශීය ආයෝජන කොටස යටතේ, ඉඩම් ගොඩකිරීමේ ක්‍රියාවලියෙන් සියයට 95 ක් පමණ නිම කර ඇති අතර, භූමිය වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතුවලින් සියයට 80 ක් පමණ සහ නිර්මාණ සැලසුම්කරණ කටයුතුවලින් සියයට 97 ක් පමණ නිමකර ඇත. 2019 ජනවාරි මාසයේදී වරාය නගරයේ ඉඩම් ගොඩකිරීමේ කටයුතු අවසන් කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය නිමවීම මගින් මූල්‍ය දිස්ත්‍රික්කයක්, සුඛෝපභෝගී නිවාස සහ කාර්යාල සංකීර්ණ වලින් යුතු ලොව ප්‍රධාන පෙළේ නගරයක් ස්ථාපිත කරනු ඇත. මේ අතර, එහි දේශීය ආයෝජන කොටස යටතේ නව කැලණි පාලමේ සහ කුලුණු මතින් දිවෙන වරාය ප්‍රවේශ මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු වසර තුළදී අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. මීට අමතරව, සමුද්‍රාසන්න මාර්ගය (Marine Drive), කුලුණු මතින් දිවෙන වරාය ප්‍රවේශ මාර්ගය දක්වා සම්බන්ධ කෙරෙන භූගත උමං මාර්ගයක් ඉදිකිරීමේ කටයුතුවලට අදාළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සහ පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් ද අවසන් කර ඇත.

3

මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 2018 වසරේ දී නාගරික සංවර්ධන කටයුතුවල නිරත විය. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සිදු කරන ලද සමීක්ෂණයක් මගින් අඩු ආදායම්ලාභී නිවාස 1,499 ක ජීවත් වන පවුල් 68,812 ක් හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව, කොළඹ නගරයෙන් පැල්පත් නිවාස, මුඩුකකු සහ අනෙකුත් පදිංචියට නුසුදුසු නිවාස ඉවත් කිරීම සහ ඒවායෙහි ජීවත්වන්නන් නවීන නිවාසවල නැවත පදිංචි කරවීම සඳහා මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ නාගරික පුනර්ජනන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ සිදු කරන ලද නිවාස සංවර්ධන කටයුතු සඳහා 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 17.1 ක වියදමක් දරන ලදී. නාගරික ප්‍රදේශවල මැදි ආදායම් නිවාස සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ යමින් පවතී. හිතකර කොන්දේසි යටතේ වාණිජ බැංකුවකින් ණය මුදලක් ලබා ගැනීමේ පහසුකම සහිතව රාජ්‍ය සේවකයන් සඳහා වූ නිවාස යෝජනා ක්‍රමයක් ද ඇතුළත්ව, මැදි ආදායම්ලාභීන්ගෙන් ඇති වන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන් කිහිපයක් දියත් කරන ලදී. මේ අතර, ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගෙන් මෙන්ම විදේශිකයන්ගෙන් ද නිවාස සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ යෑමත් සමඟ, විශේෂයෙන්ම මහල් නිවාස ආකාරයේ නිවාස ඒකක සැපයීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ද මෑත කාලීනව සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩපිළිවෙළ සහ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පවත්වනු ලබන ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය-2016 ට අනුව රටේ දරිද්‍රතා මට්ටම තවදුරටත් පහළ ගොස් ඇත. ඒ අනුව, ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය 2016 වසරේදී සියයට 4.1 ක අගයක පැවතුණි. කෙසේ වෙතත් ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් දරිද්‍රතා රේඛාවට මදක් ඉහළින් සිටින අතර, ස්වාභාවික ආපදා සහ මූලික වෙළඳ භාණ්ඩවල මිල වැඩිකිරීම් වැනි ගැටළුකාරී අවස්ථා වලදී ඔවුන් දරිද්‍රතා මට්ටමෙන් පහළට වැටීමේ වැඩි අවදානමක් පවතී. මේ අතර, ලෝක බැංකු වර්ගීකරණයට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ දිනකට එ.ජ. ඩොලර් 1.90 (2011 ක්‍රය ශක්ති සාමාන්‍ය මත පදනම්ව) වූ ජාත්‍යන්තර දරිද්‍රතා රේඛාවට පහළින් සිටින ජනගහනය 2012 වසරේදී සියයට 1.9 ක් වූ අතර ඒ හා සැසඳීමේදී 2016 වසරේදී එම අගය සියයට 0.8 ක් විය. පිළිවෙළින්, දිනකට එ.ජ. ඩොලර් 3.20 හා

**3.12 සංඛ්‍යා සටහන
ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය (%)**

අංශය	2002	2006/07	2009/10	2012/13	2016
ශ්‍රී ලංකාව	22.7	15.2	8.9	6.7	4.1
නාගරික	7.9	6.7	5.3	2.1	1.9
ග්‍රාමීය	24.7	15.7	9.4	7.6	4.3
වතු	30.0	32.0	11.4	10.9	8.8

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

එ.ජ. ඩොලර් 5.50 ක් වූ ජාත්‍යන්තර පහළ මැදි ආදායම් සහ ඉහළ මැදි ආදායම් දරිද්‍රතා රේඛාවලට පහළින් සිටින ජනගහනය 2016 වසරේදී, පිළිවෙළින්, සියයට 10.1 ක් සහ සියයට 40.4 ක් විය. එබැවින්, ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය හරහා පිළිබිඹු වන ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාව සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කර ගෙන සිටියද, ජනතාව සියලු දරිද්‍රතා සීමාවන් වලින් ඔබ්බට නිරසාර ලෙස ඉහළට ඔසවා තැබීම සඳහා අඛණ්ඩව ප්‍රයත්න දැරිය යුතු වේ. මේ අතර, දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින් සැලකීමේදී ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකයේ පුළුල් විෂමතා දක්නට ලැබේ. 2016 වසරේ ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයේ වාර්තා වූ අන්දමට, ඉහළම ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය වූ සියයට 18.2 කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වූ අතර, අවම ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය වූ සියයට 0.9 කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා විය. දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන මුළු ජනගහනයට දක්වන දායකත්වය සැලකීමේදී, ඉහළම අගය වූ සියයට 9.1 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වූ අතර, සියයට 0.1 ක පහළම අගය මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා විය. තවදුරටත්, පසුගිය කාලවකවානුව තුළ ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය වේගයෙන් පහළ ගිය ද, ආදායම් බෙදීයාම සාපේක්ෂ වශයෙන් නොවෙනස්ව පැවතුණි. ගිනි සංගුණකය මගින් මනිනු ලබන ගෘහස්ථ ආදායම් බෙදී යාමේ විෂමතාව 2012/13 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය යටතේ වාර්තා වූ 0.48 ක ගිනි සංගුණකය හා සැසඳීමේදී 2016 වසරේදී 0.45 ක් දක්වා සුළු වර්ධනයක් අත්කර ගන්නා ලදී.

2018 වසරේදී රජය මගින් සමාජ ආරක්ෂණ ජාල සැපයීම සහ දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම ඉලක්ක කර ගත් විවිධ පියවර අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. මේ සඳහා සමාදායි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සමාදායි සහනාධාර වැඩසටහන සහ සමාදායි සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය ද ඇතුළත්ව විවිධ වැඩසටහන් වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක කළේය. තවදුරටත්, දෙවනුව සඳහන් කරන ලද වැඩසටහන යටතේ 2018 වසර තුළදී ප්‍රතිලාභීන් 282,013 ක් අතර රුපියල් බිලියන 1.2 ක මුදලක් බෙදා හරින ලද අතර, සමාදායි

3.13 සංඛ්‍යා සටහන

ප්‍රධාන සුභසාධන වැඩසටහන් - ප්‍රතිලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම

වර්ෂය	දිවිනැගුම / සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන		පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන		වියළි සලාක වැඩසටහන
	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන) (ආ)	ප්‍රතිලාභීන් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	වටිනාකම (රු. මිලියන)
2014	1,479,811	15,042	47,858	279	28
2015	1,453,078	39,994	101,200	2,422	118
2016	1,407,235	40,740	337,554	5,746	111
2017	1,388,242	39,707	372,407	5,408	84
2018	1,384,021	39,239	329,047	5,490	58

(අ) වසර අවසානයේ දී
(ආ) භූමිතෙල් සහනාධාරය ද ඇතුළත්ව

මූලාශ්‍රය: සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
කාන්තා හා ළමා කටයුතු සහ වියළි කළාප සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
මුදල් අමාත්‍යාංශය

බැංකු සමිති මගින් ව්‍යවසායකයන්ට ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය පහසුකම් සැපයීම අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. මේ අතර, 2030 වසරේදී දිළිඳුකම තුරන් කිරීම සඳහා වූ එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්කවලට සමගාමීව සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පිළියෙල කරන ලද සවිබල ගැන්වීමේ සැලැස්මට අනුව විවිධ ව්‍යාපෘති රැසක් වසර තුළදී පවත්වාගෙන යන ලදී. ඒ අනුව, කාර්මික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ ස්වයං-රැකියා සමඟ කෘෂිකාර්මික, සත්ව පාලනය හා ධීවර ව්‍යාපෘති හරහා පවුල් සවිබල ගැන්වීමට 2018 වසරේදී රුපියල් මිලියන 910 ක පිරිවැයකින් යුතු ව්‍යාපෘති 21,412 ක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තවද, සමෘද්ධි වැඩසටහන, වඩා ක්‍රමවත් කිරීම මගින් එහි ඵලදායීතාව වැඩි කරන අතරම අලුතින් පවුල් 600,000 ක්, වැඩසටහනට එක් කර ගැනීමට කටයුතු සැලසීම සඳහා 2019 අයවැය මගින් යෝජනා කර ඇත. අයවැය මගින් සමෘද්ධි අනිවාර්යය ඉතුරු කිරීම් වලින් වසරකට රුපියල් 30,000 ක් දක්වා දෙවරක් මුදල් ආපසු ගැනීමට ඉඩ ලබා දීමට ද යෝජනා කර ඇත. මේ අතර, කාන්තා හා ළමා කටයුතු සහ වියළි කළාප සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය මගින් ගර්භනී සහ කිරිදෙන මව්වරුන්ගේ සහ පෙර පාසල් ළමුන්ගේ පෝෂණ මට්ටම ඉහළ නැංවීමට වැඩසටහන් පවත්වාගෙන යන ලදී. ප්‍රාථමික අංශයේ පාසල් දරුවන්ගේ පෝෂණ මට්ටම ඉහළ නැංවීමට දායකත්වය දැක්වීම සඳහා ග්‍රාමීය පාසල් දරුවන්ට නොමිලේ කිරි විදුරුවක් බැගින් ලබා දීමට 2019 අයවැය මගින් යෝජිතය. අපහසුතා වලින් පෙළෙන ජන කොටස්වල සුභසාධනය ඉහළ නැංවීමට විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති අතර, එවැනි වැඩසටහන්වල ඵලදායී බව සහතික කරනු පිණිස, යෝග්‍ය බහුමාන මිනුම් දැඩු හරහා දිළිඳුකම තුරන් කිරීමේ වැඩසටහන් වලින් ප්‍රතිලාභ ලැබිය යුත්තන් තක්සේරු කිරීමට යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය වේ.

සුභසාධන වැඩසටහන් සැලසුම්කරණය, අධීක්ෂණය සහ ඇගයීම සඳහා කාර්යක්ෂම යාන්ත්‍රණයක් සැපයීමේ අරමුණින්, සුභසාධන ප්‍රතිලාභ මණ්ඩලය ජාතික සමාජ ලේඛනයක් පිහිටුවීමේ ක්‍රියාවලියේ නිරතව සිටියි. ජාතික සමාජ ලේඛනය ක්‍රියාත්මක කළ විට, අන්ත දරිද්‍රතාවයෙන් යුතු ප්‍රදේශ පැවතීම, වෙනස්වන ජනවිකාශ තත්ව සහ ස්වාභාවික විපත් ඇති වීම ඉහළ යෑම ආදී දිළිඳුකම පිටුදැකීම සඳහා වන අභියෝග මධ්‍යයේ රටෙහි සුභසාධන වැඩසටහන්වල සැලසුම්කරණය, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ සම්බන්ධීකරණය වඩාත් හිතකර අන්දමින් පවත්වාගෙන යා හැකි වනු ඇත. ජාතික සමාජ ලේඛනයක් ස්ථාපිත කිරීම තුළින් සම්පත් වඩාත් හොඳින් උපයෝගී කර ගැනීමට සහාය වෙමින් ආධාර අවශ්‍ය ජනකොටස් වෙත එම සම්පත් යොමු කරනු ඇත.

පරිසරය

තිරසාර සංවර්ධනයක් අත්පත් කර ගැනීමට පාරිසරික සහ ආර්ථික වර්ධනය අතර සමතුලිතතාව පවත්වා ගැනීම පිණිස පරිසරය සංරක්ෂණය සඳහා වූ ආයතනික රාමුව ශක්තිමත් කිරීමට රජය අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. ඒ අනුව, ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය මගින් ආපදා අඩු කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කිහිපයක් 2018 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. නායයෑම් අවම කිරීම හා බැවුම් ස්ථාපිකරණ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අවදානම් සහිත ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම හා නැවත පදිංචි කරවීම ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය මගින් ආපදාවල බලපෑම අඩු කිරීම සඳහා කරන ලද කටයුතු අතර වේ. මීට අමතරව, අවදානමට ලක් වූ ප්‍රජාව නිසි කලට අදාළ ප්‍රදේශවලින් ඉවත් කිරීම සඳහා පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධතිය සවිමත් කරන ලදී. මේ අතර, ආපදා අවදානම් ඇගයීමක් සිදු කිරීම සහ අවදානම් දර්ශකයක් පිළියෙල කිරීම සඳහා වූ

3

ක්‍රියාපටිපාටියේ ප්‍රධාන අංග ලෙස ආපදා, ආපදා අනාවරණය කිරීම සහ ආපදා අවදානම් විශ්ලේෂණය කිරීමට අදාළව දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ ද්විතියික දත්ත පද්ධතියක් සැකසීම සිදු කරන ලදී. තවද, අවදානම් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2018 වසරේ දී ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ නිලධාරීන් සහ අදාළ අනෙකුත් පාර්ශ්ව සඳහා ජාතික අවදානම් ඇගයීම් ව්‍යාපෘතිය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස අවදානම් ඇගයීම යොදා ගැනීම පිළිබඳව ප්‍රායෝගික කරුණු ආවරණය කරමින් ‘සංවර්ධනය සැලසුම්කරණය සහ ඵලදායී හදිසි ප්‍රතිචාර සඳහා ආපදා අවදානම් ඇගයීම යොදා ගැනීම’ මැයෙන් ජාතික පුහුණු වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී. මේ අතර, කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සමුද්‍රීය කටයුතු සඳහා අනතුරු ඇඟවීම් 111 ක් සහ භූමි ප්‍රදේශ සඳහා අනතුරු ඇඟවීම් 60 ක් නිකුත් කරන ලදී. මේ අතර 2018 වසරේ දී බෙංගාල බොක්කෙන් ආරම්භ වී ශ්‍රී ලංකාවට ඉතා ආසන්නයෙන් ගමන් කළ ‘ගජ’ සහ ‘පෙනායි’ නැමැති දරුණු සුළි කුණාටු වලට මුහුණ දීම සඳහා පෙර සූදානම් වනු පිණිස මහජනතාවට, අදාළ ආපදා කළමනාකරණ අධිකාරීන්ට සහ ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට කල්වේලා ඇතිව උපදෙස් හා අනතුරු ඇඟවීම් සපයන ලදී.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසරය සහ සම්පත් ආරක්ෂා කිරීම, කළමනාකරණය කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වන කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. ඒ අනුව, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පරිසර ආරක්ෂණ සහතික සහ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේදී හා නව පාරිසරික නීති හා රෙගුලාසි හඳුන්වාදීමේ දී පාරිසරික කරුණු වලට අදාළව ජාතික ප්‍රමිති, නිර්ණායක සහ මාර්ගෝපදේශන ක්‍රියාත්මක කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. ව්‍යාපෘතියේ පාරිසරික ශක්‍යතාව මත පදනම්ව ව්‍යාපෘති ඇගයීම සහ පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු හා මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ සහතික නිකුත් කිරීම මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ වගකීම වේ. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් 2018 වසරේ දී ව්‍යාපෘති 17 ක් සඳහා පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු අනුමැතිය සහ ව්‍යාපෘති 306 ක් සඳහා මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ අනුමැතිය ලබා දුන් අතර, පාරිසරික ආරක්ෂණ කටයුතු සඳහා නියාමන පියවරක් ලෙස කර්මාන්ත සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. තවද, පාරිසරික තිරසාරභාවය තහවුරු කිරීම සඳහා, මධ්‍යම

පරිසර අධිකාරිය පොලිතින් භාවිතය නියාමනය, ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ පාරිසරික ආරක්ෂණ කලාපවල කාර්යයන් සුමට කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම, ප්‍රකාශනය කිරීම හා කළමනාකරණය සඳහා දැනට පවතින නීති, රෙගුලාසි සහ ක්‍රියාපටිපාටි ක්‍රමවත් කිරීම, අනතුරුදායක අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා නියාමන ක්‍රියාත්මක කිරීම, ජලයේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳව රටේ ප්‍රධාන ජල ප්‍රභව නිරීක්ෂණය කිරීම සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නියාමනය කිරීම ආදී කටයුතුවල නිරත විය.

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රටේ වන ආවරණය ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි අවධානයක් යොමු කරමින් සිය සංවර්ධන වැඩසටහන් අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වසර තුළදී හෙක්ටයාර 977 ක නැවත වනවගා කිරීමේ කටයුතු සිදු කරන ලදී. තවද, 2017 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලද ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ ආධාර යටතේ සිදු කරනු ලබන නැවත වනවගා කිරීමේ වැඩසටහන 2018 වසරේ දී අඛණ්ඩව සාර්ථක ලෙස සිදුකර ගෙන යන ලදී. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් සියයට 29.7 ක් වන, වන ආවරණය සියයට 32.0 දක්වා ඉහළ නැංවීමේ ඉලක්කය කරා ළඟා වීම අරමුණු කර ගනිමින් වසර තුළදී ‘වනරෝප’ ජාතික රුක්රෝපණ වැඩසටහන දියත් කරන ලදී. තවද, වනහරණය හා වනභායනය අවම කිරීම පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ වැඩසටහනේ සහයෝගය ඇතිව, ශ්‍රී ලංකාව විසින් විවිධ ප්‍රතිපත්ති හා පියවර ආවරණය වන පරිදි වසර පහක් සඳහා (2018 - 2022) ජාතික වනහරණය හා වනභායනයට අදාළ ආයෝජන රාමුවක් සහ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. 2017 වසර හා සැසඳීමේදී 2018 වසරේ නැවත වනවගා කරන ලද භූමි ප්‍රමාණය සියයට 2.2 කින් ඉහළ ගියේය. පසුගිය වසරේ 3,887 ක් වූ වන නීති උල්ලංඝනය කිරීම් සංඛ්‍යාව 2018 වසරේ දී 3,757 දක්වා අඩු වූ අතර, 2018 වසරේ දී නීති විරෝධී දැව කැපීම යටතේ අල්ලා ගනු ලැබූ දැව වල වටිනාකම සියයට 7.1 කින් පහළ ගියේය. තවද, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් හමුදාව විසින් ගුවන් මෙහෙයුමක් හරහා ‘කෘත්‍රීම බීජ ස්ඵෝටනය’ මගින් කරන ලද සුවිශේෂී මෙහෙයුමක් උතුරු මැද කලාපයේ වන රක්ෂිතයක් තුළ සිදු කිරීම ඇතුළත්ව සමස්ත වන ආවරණය පුළුල් කිරීම සඳහා වසර තුළදී පෞද්ගලික අංශය මගින් ද නැවත වනවගා ව්‍යාපෘති ආරම්භ කරන ලදී.